

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A. 1859.

Zaterdag, 5 Maart.

N. 19.

HOOFD-BUREAU: Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaja bij E. FUHR & Co., te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & RUZETTE en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pippenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor Batavia..... f 12,50.
" " " " " Java..... " 15,—
" " " " " Buitenzittingen..... " 17,50.
" " " " " Nederland..... " 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de vijf woorden Bij eerste of meerdere herhaling 25 " " " " " Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Vrijdag, den 11den Maart 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements hotel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientien, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den Adjutant van dienst.

BUITENZORG, den 25sten Februarij 1859. De Kapitein Adjutant, R. F. DE SELFF.

Civil Departement.

Benoemd:

Tot resident van Banka, de ambtenaar op nonactiviteit J. F. R. S. van den Bossche, laatstelijk gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea (Afrika), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, vroeger assistent-resident van Tebing Tingi (residentie Palembang).

Tot president van de weeskamer te Batavia, de assistent-resident voor de comptabiliteit, tevens superintendent van het vendudepartement te Soerabaja J. J. Modderman.

Tot commies op het assistent-residentiekantoor te Patjitan, de derde commies ter algemeene secretarie J. A. Hofstede.

Tot commies op het kantoor van den assistent-resident van Sidokari (residentie Soerabaja), de klerk bij den landraad te Soerabaja W. A. H. Grauss.

Tot tweeden commies bij de directie van finantien, de buitengewone tweede commies bij die directie mr. G. van Olden.

BIJ HET RESIDENTIEKANTOOR TE SOERABAJA.

Tot tweeden commies, de derde commies C. W. van der Hoff.

Tot derden commies, de eerste klerk T. Cars Czn.

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur van finantien, de benoemde ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië, mr. J. P. Metman, onlangs alhier aangekomen.

Ter beschikking van den directeur der productien en civiele magazijnen, de benoemde ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië mr. J. J. Schneither, onlangs alhier aangekomen.

Magtiging verleend:

Tot de uitreiking aan den particulieren geneesheer C. L. van der Voort, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk in de residentie Madioen en om door hem de civiele geneeskundige dienst in die residentie te doen waarnemen.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den assistent-resident van Modjokerto (Soerabaja) J. H. ten Cate.

Schutterijen, enz.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, als kapitein bij de schutterij te Batavia J. R. Kleijn.

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, uit de betrekking van tweeden luitenant bij de Samarangsche schutterij mr. C. W. H. van Schelle.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie C. M. L. Speltie.

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant bij het 7de bataillon, de eerste luitenant W. A. J. J. Kraal.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie M. J. Pacquë.

Overgeplaatst:

Bij het 2de Bataillon, de luitenant-kolonel W. Lammerée, van het garnizoens-bataillon van Palembang.

EEN ZIEKBED.

(Vervolg.)

Het gesprek werd door ettelijke burgers aangehoord en het antwoord van het lid der Regering van alle zijden herhaald. Daarop jldten eenigen den karos, die middelwiel was weggereden, achterna en hiel en dien in het afkomen der nieuwe brug tegen, grepen de paarden in den toom, velden de pikken, en legden de trompen van hun musketten, met dubbel scherp geladen, op den Burgemeester Halling aan, die in den karos naast den Prins zéerzat.

„Is het Stadhouderschap U geoffreerd?” vraagt er een aan dezen.

„Goede burgers, weest bedaard; ik ben wel gecontenteerd.”

„Nog niet, tenzij men Uwe Hoogheid tot Stadhouder verklare,” zeide de vorige spreker.

Een ander, die een der Burgemeesteren op dit oogenblik hoorde uitroepen: Viva Oranje! hernam met drift: „Dat's een Judas kus, Burgemeester!” waarna hij zich tot den Prins keerde en dien driftig afvroeg: „Is Uwe Hoogheid Stadhouder, ja of neen? Is het neen, dan zullen wij Uwe Hoogheid uit den karos in onze bescherming nemen, en de rest als schelmen van stonden aan dood slaan.”

Bij het 5de bataillon (Celebes) de Majoor H. F. Heisterkamp, van het 2de bataillon.
Bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de luitenant-kolonel E. C. F. Happe, van het 7de bataillon.

ADVERTENTIËN.

Postkantoor.

Landmail van Maart.

De directeur der posten te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Maart, den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Donderdag, den 10den Maart aanstaande:
a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De ingenieur der gouvernements telegraphen in Nederlandsch-Indië brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat met ingang van den 1sten April e. k., op alle telegraafkantoren in gereedheid liggen gedrukte en genummerde pladen, waarop door een ieder, die vermoenen mogt eenige redenen tot klagen betrekkelijk de telegrafische dienst te hebben, die klagen kunnen worden ingeschreven, mits zij behelzen bepaalde feiten, en eigenhandig geschreven en onderteekend zijn. Die pladen worden door de chefs der telegraafkantoren onmiddellijk ingezonden aan den chef der telegrafie. Er kan van de door dezen genomen beschikkingen of gegeven opbevelingen, door de betrokken personen ten telegraafkantore worden inzage genomen.

De ingenieur verzoekt wijders op, wanneer eventueel het inschrijven eener klacht door de telegraafkantoren mogt worden geweigerd, daarvan aan hem mededeeling te doen, met vermelding van alle omstandigheden, als strekken kunnen om het feit te bewijzen.

De ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding der dienst van de gouvernements-telegraphen in Nederlandsch-Indië, berigt bij deze, ter algemeene kennis, dat het telegraafkantoor te Poerwakarta met Zaterdag den 5den Maart aanstaande voor de publieke correspondentie wordt opengesteld.

VENDUITIËN.

Op Maandag, den 7 Maart, wegens vertrek, voor het woonhuis van den majoor van Laugen, in het Kampement, door van Slooten, Morgan & Co.

Op Dingsdag, den 8 Maart, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door Cassalette en Co.

Op Woensdag, den 9 Maart, voor het woonhuis van den heer Le Ruij, in den Gang-Panjenongan, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het commissiehuis van John Pryce & Co., à 4 pCt. vendusalaris.

Op Donderdag, den 10 Maart, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Op Vrijdag, den 11 Maart, voor rekening des boedels van wijlen den chinees Tan Tjé, op Tandjong, door van Slooten, Morgan & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen de chinezen To Gie en Jap Tengho.

Door de weeskamer te Soerabaja, van wijlen den chinees Oei Tiau Lien.

Door de agenten te Kediri, van wijlen de chinezen I-Soe Kiem en Liem Inghien.

De karos werd omgekeerd en reed terug. De Prins, na de burgers tot bedaardheid vermaand te hebben, wendde zich tot Halling en de Burgemeesteren, die aan de herberg de Pauw hen opwachten, en zeide, duidende op het dwingen van het volk: „Mijne Heeren, ik beklaag u!”

Of dit beklag wel zoo geheel van harte was, betwijfelen wij! De Heeren van de Regering werden thans bevreesd en beloofden op staanden voet, de geheele burgerij en Zijne Hoogheid volkomen genoegen te geven, op welke beloften zij door de burgers werden losgelaten, die echter alvorens zwoeren Zijne Hoogheid noch iemand anders uit de herberg te zullen laten vertrekken, voordat hun verzoek, in schrift gesteld, door alle Regenten onderteekend en gepubliceerd was. Hierop vergaderde de oud-raad, die den secretaris Nuys van Holy order gaf, om de acte te concipieeren, dewelke van het volk meermalen gerevideerd en gecorrigeerd, eindelijk Zijne Hoogheid werd voorgelzen. Deze weigerde echter het aangeboden Stadhouderschap te aanvaarden, voordat hij van zijn eed, op het Eeuwig Edict gedaan, was ontheven, hetwelk dadelijk in tegenwoordigheid van twee predikanten, Debts en Verchem, geschiedde. De toen opgemaakte en in de archieven der stad bewaarde acte luidt als volgt:

„Wij onderschreven Vroetschap, goede luyden van den Achte en Ministers der stad Dordrecht, verklaren

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 26sten Februarij tot en met den 4den Maart 1859.

HOTEL DES INDES. R. H. Whastey, van Bangkok. — J. Scheurleer, van de Reede. — Inquin, van Idem. — C. L. J. d' Hamecourt, van Idem. — Jhr. C. J. P. Von Abühlen, van Idem. — G. A. Tindal, van Idem. — G. A. van Idem. — C. G. de Jong, van Idem. — H. Broers, van Idem.

MARINE-HOTEL. J. S. Simon, van Soerabaja. — Heijning, van Batavia. — Van Ameijden van Duijn, van Buitenzorg. — W. A. Posno, van Batavia. — A. C. Van den Bor, van Buitenzorg. — Mr. P. J. J. C. Van Nieuwenhoven, Helst, Echtgenoot en 3 kinderen, van Rotterdam.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. van de Watering, van de Reede. — J. Niefeld, van Idem. — H. A. van Eijbergen, van Krawang. — T. K. Veldman, van Nederland. — C. J. Hoeksma, van Bantam.

JAVA HOTEL. D. de Wilde, van de Reede. — A. Cowle, van Idem. — P. L. De Gaaij Fortuin, en Echtgenoot, van Leiden. — P. G. Pot, van Samarang.

Vertrekkende Personen.

C. W. F. Neijs. — Th. de Mol van Otterloo.

Advertentiën.

Getrouwd:

W. A. ZILVER RUPE,

met

H. M. SUERMONDT.

BATAVIA, 24 Februarij 1859.

(682)

Gehuwd:

E. H. DOERRLEBEN

Kapitein der Infanterie.

met

E. J. GROENEWALD.

Eenige kennisgave.

BUITENZORG, 28 Februarij 1859.

(683)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, K. H. Nieuwenhuis.

Reep.

TIMOR KOEPANG, 6 Januarij 1859.

(687)

Eenige kennisgave.

Bevallen van een' ZOON, S. P. T. Henckel, Galles.

SOERAKARTA, den 19 Februarij 1859.

(692)

Heden overleed na een smartelijk, doch geduldig lijden, onze veel geliefde moeder en behoudmoeder, Elisabeth Mingaars, laatst Weduwe van den Heer Cornelis Sint Nicolaas, in den ouderdom van 72 jaren, diep betreurd door hare kinderen en klein kinderen

Uit naam der familie

A. J. J. HANSEN.

H. P. J. HANSEN.

BATAVIA, 20 Februarij 1859.

(703)

Heden overleed ons DOCHTERTJE, op 26 Januarij jl. geboren.

R. WIJNEN.

J. M. E. WIJNEN.

Riems.

TELOK-BETONG, 26 Februarij 1859

(765)

bij dezen te renuncieren en af te gaan het Eeuwig Edict, en vervolgens Zijne Hoogheid den Heere Prince van Oranje te verklaren van dezer stadts wegen tot Stadhouder. En verders op den zelfden te confereren, alle zoodanige Digniteiten, Qualiteiten en Aensienlijkheden, als oyt sijne Heeren Hoogh loff. Mem. gehad hebben. En laatstelijk, dat wij sijne gemelde Hoogheid dispensereen en ontslaen van den Eed, die sijn Doorluchtige Hoogheid tot het niet ontlangen van 't voorz. Stadthouderschap gedaen heeft.

Toen de acte werd afgekondigd, volgde er een algemeen gejuich. De burgerij keerde weder tot bedaardheid en orde terug, met een vast besluit, om hun stad tot den laatste druppel bloeds te verdedigen. Zijne Hoogheid vertrok des namiddags te 4 uren, plegtig uitgeleid en onder de zegenbeden van duizenden.

(Wordt vervolgd.)

VENDUTIE

Op Maandag, den 7 Maart 1859,

wegens vertrek:

voor het woonhuis van den majoor *Van Langen*, in het kantonement,

door *Van Slooten, Morgan & Co.*

Van eenen netten inboedel, bestaande uit: Spiegel en Schilderijen, Hang- Tafel- en Muurlampen, Consoles, Canapés, Stoelen, Kasten, IJzeren en Houten Ledikanten, Matten, Porcelein, Glas- en Aardewerk, voorts nog Rijtuigen, 2 spannen goed gedresseerde Wagenpaarden, 2 goed gedresseerde Sandelwood Rijpaarden, Tuigen, etc. (724)

Op de Vendutie

van Maandag den 7den dezer

voor het woonhuis van den majoor *Van Langen*, zullen almede wegens vertrek worden verkocht.

1 Handchais met Paarden en Tuig en 1 Bendie met 2 Hardlopende Bendiepaarden.

(731) VAN SLOOTEN, MORGAN EN CO.

Op de Vendutie

van Dingsdag den 8sten dezer zullen nog worden verkocht

212 Stuks blaauw Drills.

20 Stuks Engelse Tafellampen.

45 Vaten portland Cement en

Wegens vertrek:

1 Bendie en

7 Goed gedresseerde Wagen en Bendie Paarden.

(760) VAN SLOOTEN, MORGAN EN CO.

HOUT-VENDUTIE.

Op Dingsdag den 8sten Maart 1859, op het Heemradenplein,

à 2 pCt. Vendusalaris,

door

CASSALLETTE & CO.,

van

JATTIEHOUTEN BALEKN

en

CHINESE DOODKISTPLANKEN.

VENDUTIE

Op Woensdag, den 9den Maart 1859,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van diverse Lijnwaden, Jaconetten, 12 kisten Witte Madapollams,

2200 Chinesche Kwalies,

800 Singapore planken, Lakensche Pantalons

voor suppletie troepen,

Koekketels, Kasserollen, 600 kan Klapperolie, Goeniczakken,

SCHILDERIEN

in zwarte en vergulde Lijsten, enz. enz.

(726)

OP DE VENDUTIE

van Woensdag, den 9den Maart 1859,

zullen de ondergeteekenden verkopen, voor rekening van belanghebbenden:

Een nieuwe Berkas

Een Sloop.

Twee goede Reddingbooten met Masten, Zeilen en verder toebehooren.

Een stel Signalen.

divers ZEILDOEK en TOUWWERK,

EEN ANKER, enz. enz.

Alles afkomstig van het verongelukte Schip

„LOCHIEL”

(727)

JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie

van Woensdag den 9den Maart 1859,

zullen de ondergeteekenden verkopen:

een **Hollandsch Boerenwagentje**

reeds vroeger geannouced,

een stel fraaije **Wagentuigen, 1 Engelsche Zadel**

met toebehooren,

100 stukjes **CHINESE ZIJDE** en

GAAS voor Jassen.

(772)

JOHN PRYCE & CO.

VENDUTIE

Op Woensdag 9 Maart 1859,

Voor het woonhuis van den Heer **LE ROY**, in de Gang Patjenengan,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van spiegels en schilderijen, hang- en tafellampen, kasten, canapés, stoelen, ledikanten, tafels, porcelein-, glas- en aardewerk. Voorts nog bendies, bendie- en wagenpaarden, tuigen, enz. (758)

VENDUTIE

Op Donderdag den 10 Maart 1859,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN DENNISON & Co.

van Lijnwaden, Drill, Zeildoek, fijne witte Hemden, Merino Hemden, Extra fraaije Tafelkleeden, Manilla Sigaren kokers, Japansche Kaarsen,

400 picols Padang Koffij.

150 vaarjes Puike Boter.

30 kistjes Cognac.

deursloten, IJzeren braadpannen, Engelsche Zadel. Een Weegmachine met gewigten. Een groote mast, drie rondhouten, Marbo en Nibone houten balken, koelteer.

50 koebeesten, waaronder melk gevende

koeijen.

Eene prauw groot 3 koiangs.

(770)

OP DE VENDUTIE

van Donderdag den 10 Maart,

ten huize van wijlen Mevrouw de Weduwe

C. SINT NICOLAAS,

van meubels en diverse.

Eenige bijgebrachte goederen zullen worden aangenomen. (762)

VENDUTIE

op Vrijdag den 11 Maart 1859,

voor rekening des boedels van wijlen den Chinees

TANTJE op Tandjong,

door

VAN SLOOTEN MORGAN & CO.

van 42 groote karbouwen, bendies, 4 bendiepaarden, eenige karren, 3 prauwen (papan) 13 Tjaings padie, voorts nog meubelen,

Goud- en Zilverwerken, etc. (761)

VENDUTIE

Vrijdag 11 Maart 1859,

Wegens vertrek:

voor het woonhuis van den Luitenant Kolonel **Happé**, op Meester Cornelis, door

Van Slooten, Morgan en Co.,

van eenen zeer netten en wel geconserveden inboedel bestaande uit: groote Spiegel en Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Kasten, Canapés, Stoelen, Consoles, Tafels, Ledikanten, Matten, Marlevanen, Kristal-, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, voorts:

nog een zoo goed als nieuwe mijlord, 1 span goedgedresseerde en hardlopende overwalsche Wagenpaarden, Tuigen;

Zadels en 2 perfect gedresseerde Rijpaarden (Maccassaren) etc. (759)

VENDUTIE

Op Zaterdag den 12den Maart 1859.

wegens vertrek

voor een woonhuis te Mr. Cornelis, achter de Societeit

door **Gebr. VEIT.**

Van **Wagene, Bendies, Paarden, Engelse Meubelen**, restant **Prossien** en **Brillanten**, gezette en losse Brillanten.

waarvan er bij zijn welke ieder drie karaten wegen. (768)

De eerstvolgende Vendutie voor het commissiehuis van

J. SPEET

zal plaats vinden:

op Maandag den 14 Maart aanstaande.

Hij verzoekt zijne geeerde Begunstigers hunne goederen voor deze veiling zoo vroeg mogelijk te zenden ten einde hem in de gelegenheid te stellen, alles met de meeste zorg te behandelen en bij tijds de vereischte publiciteit er aan te geven. (746)

Executoriale verkoop.

Op een nader te bepalen dag zullen bij wege van executie in 'topenbaar door het vendu-departement worden verkocht, vijf perceelen, behorende aan de Heeren **J. A. A. en J. C. Hemler**, gelegen op **GOENONGSARIE**, bij de verponding geregistreerd onder No. 8490 en Nos. 9026—9029, te zamen getaxeerd op **f 74.400.** — (745)

Tot het leveren van

SCHEEPSBEHOEFTE

en

PROVISIEN

tegen de Civilste prijzen

beveelt zich aan

J. E. TEISSEIRE.

Werfstraat, 1 Maart,

(713)

A. HERMENT & BASTIÈRE

hebben ontvangen:

Zeer fijn zwart en gekleurd **Laken**, een assortiment **Tricot fantaisie**, zwarte **Satin de laine** en wit **Ruussch Linnen** voor Broeken; **Cachemir Merinos**, zwarte **Zijde**, **Tricot** en **Schetsche Stoffen** voor Jassen; een uitgezocht assortiment **Fantaisie- en Balvesten**, fijne **Hemden**, mooie **Dassen**, **Glacé** en **Zijden Handschoenen**, zwarte en **Gibushoeden**, **Vest-**, en **Hemdenknoopen**, enz.

Benevens:

BORDOURELS, STEEKEN, DEGENS, W KNOOPEN,

enz.

voor **Costumes** van **Civiele Ambtenaren**, alsmede voor **Ingenieurs.** (684)

TOKO KSMIOL.

Ondergeteekenden thans tot de vaste overtuiging gekomen zijnde, dat door concurrenten te Batavia woonachtig verspreid word, dat sedert den dood des Heeren **Chama**, de werkzaamheden, Koks en Bakkerij bakkers affaire betreffende, bij hen slechts door inlanders ten uitvoer gebragt worden, achten zich verplicht, het geeerde publiek te verwittigen, dat zulks geheel bezijden de waarheid is, en dat bovengenoemde werkzaamheden voortdurend door Europeanen, met de meeste zorg ten uitvoer gebragt en bestierd worden.

Zij bevelen zich bij continuatie minzaam aan, voor al hetgene wat tot hun vak betrekking heeft als: **Toko-handel**, **Commissien** voor **Suiker-raffinarij**, **Siropen**, **Ban- ket** en **Suikerwerk**.

De levering van provisiën en dranken. Het aanrigten van **Dejeuné's** **dinés** en **Soupés**, zoo gevorderd met bijlevering van de benodigde serviezen. (746)

CHAMA EN CO.

TOKO LEROUX & CO.

De ondergeteekenden thans tot de vaste overtuiging gekomen zijnde, dat door concurrenten te Batavia woonachtig verspreid word, dat sedert het vertrek des Heeren **Théo**, de werkzaamheden, Koks en Bakkerij bakkers affaire betreffende, bij hen slechts door inlanders ten uitvoer gebragt worden, achten zich verplicht het geeerde publiek te verwittigen, dat zulks geheel bezijden de waarheid is, en dat bovengenoemde werkzaamheden voortdurend door Europeanen, met de meeste zorg ten uitvoer gebragt en bestierd worden.

Zij bevelen zich bij Continuatie minzaam aan voor al hetgene wat tot hun vak betrekking heeft als: **Toko-handel**, **Commissien** voor **Suikerraffinaderij**, **Siropen**, **Ban- ket** en **Suikerwerk**.

De levering van provisiën en dranken. Het aanrigten van **Dejeuné's**, **dinés** en **Soupés**, zoo gevorderd met bijlevering van de benodigde Serviezen. (732)

LEROUX EN CO.

THÉÂTRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 8 Mars 1859.

Sixième représentation du 41 de l'abonnement.

LA FILLE DU RÉGIMENT.

a l'étude pour le mois de Mars et Avril.

MARCO SPADA, LA MAÎTRESSE DE LANGUES, LES FILLES DE MARBRE.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

(754)

MILITAIRE SOCIÉTÉ CONCORDIA.

ERT THE-DANSANT

van Zaterdag den 12den dezer.

is door verhindering **UITGESTELD**
tot op den 19den daaraanvolgende.

Namens de Directie:

De Secretaris,
BRUGMAN.

(774)

N. PASCAL,

Fabricant de chaussures de Paris,
à Noordwijk, près le Bazaar Baroe.

A l'honneur de prévenir le public, qu'il vient de
recevoir par la malle, un assortiment complet de

Chaussures pour hommes et pour dames.

Souliers découverts à boucle, Brod-quins chevreau
doré, Satin laine claqués vernis avec clastique, Satin
blanc et noir.

Plus cuirs vernis et Etoffes variées, pour la confec-
tion de chaussures sur mesure. (748)

Wissels op Holland.

bij

(755)

VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Oude en nieuwe Hollandsche

GOUDEN DUKATEN,

te bekomen bij

J. SPEET.

de oude dukaten zijn
alle van de vorige eeuw.

(745)

Wissels op Nederland

(709)

B. KOPERSMIT en CO.

WOODBURY & PAGE,

wachten slechts op de ontvangst van **Etnis en Lijs-**
tem, om hun Atelier naast Leroux en Co op nieuw te
openen. Zij zullen daarvan onmiddellijk aan het publiek
kennis geven. (753)

M^r. PÉRINDORGE,

Chirurgien-Dentiste

Part par la malle du 24 de ce mois. (737)

Grand et bel assortiment de

FLEURS

Très Fines,

Rubans de Paris, Dentelles, Blondes, Crêpes,
Tulle, Crinolines, etc.

Chez

MLLE. NEPPER.

(771)

Rijswijk, ancienne maison Coquelin.

De ondergeteekenden, vroeger ambtenaren der Fac-
torij in Japan hebben onder de firma

TEXTOR & Co.,

een handelshuis opgericht te **Decima.**

C. J. TEXTOR.

D. DE GRAEFF VAN POLSBROEK.

BATAVIA EN DECIMA, 1e Maart 1859.

(764)

De ondergeteekende eene
WAGENVERHUURDERIJ
te **BAZAAR-BAROE** opgericht hebbende, beveelt
zich aan in de gunst van het geëerd publiek.

H. ORTH.

BATAVIA, 1 Maart 1859.

(678)

VERLOREN

In de verledene week **Eene bruin Lederen Zak**
portefeuille.

De vinder kan des verlangende eene belooning er-
langen.

Adres

G. KOLFF EN Co.

(729)

Vanille planten en stekken,

beste soort.

Adres
(693)

H. M. VAN DORP.

200,000

PALEMBANGSCHE DAKPANNEN.

bij partij à **f 35.—** Contant.

Verkrijgbaar bij

(714)

BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Bij de Ondergeteekenden

VERKRIJGBAAR:

SCHEEPSMASTEN, SPIEREN, RAAS,

van verschillende dimensien.

(725)

REHLING & EKSTRÖM.

Spaarbank.

Zitdagen 3 en 17 Maart.

(701)

Verloren

Een notitieboekje; de eerlijke vinder gelieve het bij
den ondergeteekende terug te bezorgen, kunnen de eene
billijke belooning erlangen.

(680)

H. M. VAN DORP.

AAN MIJNE VRIENDEN EN KAMERADEN, te Tjilatjap.

Ik kan niet nalaten om langs dezen weg U nogmaals
mijnen hartelijken en welmeenenden dank te betuigen,
voor de zoo menigvuldige bewijzen van vriendschap
als an-erzints, welke ik gedurende den tijd, dat ik te
Tjilatjap verbleef, van U ALLEN heb genoten.

Uw heilwensche Vriend

J. L. DE LEEUW,

Adjutant-onderofficier voor memorie.

WILLEM I, 17 Februarij 1858.

(698)

Iemand sedert eenige jaren op eene Suiker-
fabriek werkzaam geweest, volledig bekend met de
administratie en machinerie, de **Hollandsche**
Engelsche en Jawaansche talen magtig en de beste ge-
tuigschriften kunnende produceeren, ziet zich gaarne
geplaatst als **Administrateur**.
Reflecteerende gelieve zich te adresseren (franco)
onder La. G. bij den Heere **H. M. van Dorp**.

(758)

Eene geëxamineerde **Dame** te Batavia,
wenscht aan hare leiding te zien toe-
vertrouwd twee à drie Jonge Juf-rou-
wen, met of zonder kost en inwoning;—het onderwijs
wordt gegeven in 't **Hollandsch, Fransch, Engelsch** en
al wat tot eene beschaafde opvoeding behoort.
Adres franco letter C. bij de Boekhandelaren,
(717)

LANGE EN Co.

Een ghuwd **PERSOON**, van een onbespro-
ken gedrag, kunnende goede getuigschriften
produceren, wenscht zich ten spoedigste
geplaatst te zien als **Administrateur** of **Opziener** bij een
Suikerfabriek of bij eene andere Landelijke Onderneming.
Adres franco Litt. N bij den Uitgever van dit Blad.
(722)

Eene **Jufvrouw**, te Batavia woonachtig, geëx-
amineerd in het **Hollandsch, Fransch,**
Engelsch, Geschiedenis, enz., verlangt eene be-
trekking als **Gouvernante**, liefst ter dezer plaatse.
Adres onder de letters B. B., bij den Boekhandelaar
H. M. VAN DORP, te Batavia. (756)

Men verlangt, voor een rijstland in het Bui-
tenzorgsche, een geschikt **Opziener** bekend met de
werkzaamheden.

Adres in persoon aan den **Administrateur** Olislaeger
te Tjitrap, of te Batavia aan
(685)

P. H. MENU.

Eene **Bendle** met een
sterk hardlopend **Paard**
en **Tuig** voor **f 350.—**

Te bevragen bij

(731)

H. M. VAN DORP.

TE KOOP

Een **Palanquin** of een **Vit-a-vis.**

Adres

(775)

A. THIEBAULT.

Wordt te Koop gevraagd

EEN SPAN

Hardlopende, Preanger paarden.

Adres

(736)

H. M. VAN DORP.

Uit de hand te Koop:

voor **f 450.—**

een vierspan gedresseerde Bima-
nesche **WAGENPAARDEN.**

Adres

(749)

LANGE EN Co.

TE KOOP of TE HUUR

Een huis gelegen op Kebon Sirie, thans bewoond
door den Heer Westenberg, te bevragen bij
(679)

H. ORTH.

TE HUUR

Een huis in de
Beerlandrechts-
laan.

Adres

(750)

A. THIEBAULT.

TE HUUR of TE KOOP

Een ruim en aangenaam gelegen woonhuis,
dadelijk te aanvaarden.

Adres:

(776)

LANGE EN Co.

KOFFIJHUIS

PASSER SENIN.

De ondergeteekende geeft het geëerde publiek kennis,
dat hij met toestemming van den Resident van Batavia,
op Zondag den 6den dezer een **Burger Koffijhuis**
zal openen, zullende hij niets onbeproefd laten om het
geachte publiek te veraangenamen.

W. PADDINGEE.

(742)

Passer Senin.

De ondergeteekende heeft de eer ter kennis te bren-
gen aan de Intrekkenaars op de plaat, voorstellende
Een Ronging dans in de binnen landen van Java,
dat volgens het den 22ste Februarij 1859, ontvange-
n berigt van den Heer **E. Spanier**, de vertragung bij
de uitvoering der plaat toetschrijven is aan ziele
van den Heer **C. C. Last**, belast met het overbren-
gen der teekening op steen.

Met hetzelfde berigt is tevens te kennen gegeven,
dat de verzending der platen op ultimo Februarij II,
zoude plaats hebben, terwijl twee proeven alhier aan-
gekomen ter bezigtiging gedeponeerd zijn: eene bij den
Boekhandelaar **Lange en Co.** op Rijswijk, en de
and're in de Stad, bij de Heeren **Kolff en Co.**
(681)

A. VAN PERS.

NED. IND. ESCOMPTO-MAATSCHAPPIJ.

Naar aanleiding van Art. 8 der Statuten wordt be-
kend gemaakt, dat de uitgifte van 4% Obligatiën
op Ult. Februarij jl. bedroeg
f 109000.— op naam voor Gouvt. borgtogten.
f 44500.— aan toonder.
BATAVIA, 5 Maart 1859.

TIEDEMAN EN VAN KERCHER.

(765)

Directeuren.

OOST-INDISCHE MAATSCHAPPIJ

ADMINISTRATIE EN LIJFRENTE

Deze Maatschappij, daartoe door het eigenaardige
harer inrigting, meer dan anderen in staat gesteld,
blijft steeds vaceren tot het overnemen van Admini-
stratiën en het voeren van geldelijk beheer, op de
volgende billijke voorwaarden, als:

Bij Overname 1 pCt. van alle gereede gelden
en de waarde van Effecten of Goederen.

Bij Overgave 1 pCt. als boven;
en verder 5 pCt. van het bruto bedrag der **aan-
lijksche Renten of Provenuen**, door de Maat-
schappij ontvangen wordende.

Zijnde het bestuur alhier gemagtigd, bij het aanvaar-
den van aanzienlijke Administratiën, omtrent 10 pCt.
vermelde provisie van Overname, in zoodanige billijke
schikkingen te treden, als het belang der zaak mogt
vorderen.

De Maatschappij voornoemd (Kantoor Batavia),

V. J. VAN DOLDER,

G. SUERMONDT

Administrateurs.

(766)

CONSULAAT-GENERAAL VAN FRANKRIJK.

BEKENDMAKING.

De kanselarij van het consulaat-generaal van Frank-
rijk is voor het publiek geopend des voormiddags van
9 tot 12 uren, en des namiddags van 4 tot 6 uren,
zon- en feestdagen uitgezonderd. (1)

Men uitzondering van wettige vrijstelling, worden
de reizigers die hunne reispassen naar Frankrijk wen-
schen te doen viseren, uitgenodigd zich persoonlijk ten
burele der kanselarij te vervoegen.

Geen reispas van eene andere plaats der kolonie
over den post gezonden of door tusschenkomst van
een derde bezorgd zal tot het visa worden toegela-
ten; evenzoo zal worden gehandeld ten aanzien van
reisbrieven, welke door derden van wege ter reede van
Batavia aangekomene passagiers, die zich niet naar den
wal zouden hebben begeven, mogten worden aangebo-
den.

Reispassen door de bevoegde autoriteit buiten den
omtrek der residentie Batavia afgegeven, zullen, alvo-
rens tot het visa van den consul-generaal van Frank-
rijk te worden toegelaten, door den consulaire agent
van Frankrijk ter plaatse waar dezelve zijn uitgereikt,
en bij gemis van zoodanigen agent, door den heer
Assistent-Resident voor de politie te Batavia moeten
zijn geviséerd.

Op dagen der sluiting van de mail naar Europa zul-
len de aanzoecken tot visering der reispassen slechts
tot 's middags ten 12 ure worden aangenomen.

De Kanselier van het Consulaat-Generaal,

HENRY DU CHESNE.

BATAVIA, den 1sten Maart.

(1) Te Tanah-Abang, aan de linkerzijde der rivier, bij den
heer R. Smith.

Consulat Général de France.

AVIS.

La chancellerie du Consulat Général de France est ouverte au public de 9 heures du matin à midi, et de 1 heure après midi à 4 heures, les dimanches et jours de fête exceptés (*).

Sauf les cas de dispense légitime, les voyageurs qui désirent faire viser leurs passeports pour la France, sont invités à se présenter en personne au bureau de la chancellerie.

Aucun passeport transmis d'un autre point de la colonie, soit par la voie de la poste ou par l'entremise d'un tiers n'est admis au visa; il en est de même de tout titre de voyage présenté par des tiers, de la part de passagers arrivés en rade de Batavia qui ne seraient pas descendus à terre.

Tout passeport délivré par l'autorité compétente, hors de la circonscription de la Résidence de Batavia, devra, pour être admis au visa du Consulat Général de France, avoir au préalable été visé par l'agent consulaire de France du lieu où il a été délivré ou, à défaut d'un tel agent, par Mr. l'Assistant-Résident de police de Batavia.

Les jours de fermeture de la malle pour l'Europe, les demandes de délivrance ou visa de passeports ne seront reçues que jusqu'à midi.

Le Chancelier du Consulat Général,
HENRY DU CHESNE.

BATAVIA, le 1er Mars 1859.

(711)

(*) à Tanah-Abang, rive gauche, maison de Mr. R. Smith.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN IN OOST-INDIE.

Algemeene Vergadering op **Vrijdag, 11 Maart 1859**, des avonds ten **half acht ure precies**, in de **HARMONIE**.

Benoeming van eenen ondervoorzitter der Maatschappij.
Ballotsge.

Verslag wegens de Spaarbank, boekjaar 1858. — Benoeming eener commissie van drie leden tot onderzoek der rekening, enz.

Benoeming van twee commissarissen voor de Spaarbank, in plaats van de afredende commissarissen **VAN DORP** en **DE BRUIJN KOPS** (art. 9 regl.), en van eenen plaatsvervangenden commissaris.

Mededeelingen van verschillenden aard.
Ingediend ontwerp. — Nieuwe wetten voor de maatschappij. — Benoeming eener commissie van drie leden tot beoordeeling (art. 34 wett.)

De Secretaris,
J. MUNNICH.

(754)

SPAARBANK, TE BATAVIA.

Opgericht door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Oost Indië.

Kommissarissen voor de Spaarbank maken bekend, dat volgens het nader publiek te maken verslag van den Staat der Bank, bij de onder ultimo December jl. afgesloten rekening over het 2de Boekjaar, aan de inleggers vóór 1e October 1858 boven de gewaarborgde rente van 4 pCt., zal worden te goed gedaan eene rente van 5 pCt. 'sjaars, dus te zamen 7 pCt. 'sjaars of 1 1/2 pCt. per kwartaal. Deze renten zijn op de rekening der inleggers ingeschreven en kunnen naar verkiezing ontvangen of als nieuwe inlage bij de Bank gebruikt worden.

Met herinnering aan Art. 16 en 23 van het Reglement, worden belanghebbenden uitgenoodigd om hunne inlegboekjes op den 3de, 10de, 17de of 24e Maart aanstaande ter bijschrijving aan den Penningmeester, den Heer **J. van Lennep**, aan te bieden.

Kommissarissen voornd:
VOUTE,

Voorzitter.

D. JANNETTE WALLEN,
Secretaris.

(694)

Blijkens acte op den 24 Januarij 1859, sub. No. 189, voor mij Notaris en getuigen gepasseerd, hebben de Heeren **Guillaume, Louis, Jacques, van der Nucht en David, Tannatt Pryce** op den laatste Februarij 1859, opgehouden te zijn leden van de te Batavia kanterende firma **John Pryce & Co.** en zijn de zaken der firma voortgezet door de Heeren **John Pryce, Thomas Pryce en Herman Hendrik Holle**, te Batavia woonachtig, welke alle de teekening der firma hebben en haar kunnen verbinden, gerekend van af 1 Maart 1859 tot Ultimo Februarij 1864.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

(759)

J. J. MIJNSSEN.

Met referte tot bovenstaande advertentie, nemen de Ondergeteekenden de vrijheid hunne debiteuren te herinneren aan de aanzuivering van hun achterstallig debet.

(740)

JOHN PRYCE EN Co.

Door overhaast vertrek niet in de mogelijkheid geweest zijnde van alle mijne vrienden persoonlijk afscheid te nemen, roept de ondergeteekende aan hen een hartelijk Vaarwel toe!

H. J. VAN DER PLAS.

Ter Reede Batavia aan boord van het Ned. Schip **Jan** den 2 Maart 1859.

(706)

ROYAL INSURANCE Comp. of Liverpool.

De Ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort met op de voordeligste voorwaarden verzekeringen te sluiten tegen brandschade

op Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,

gelegen in de hoofdsteden of in de nabuurschap derzelve, alsook op **Woonhuizen, Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissements** op Java.

De premien van Assurantie zijn even billijk als die van andere Maatschappijen en in gevallen van verlies of schade door brand, worden de eischen met de uiterste nauwgezetheid en billijkheid vereffend.

(685)

PITCAIRN, SYME EN Co.

LIVERPOOL & LONDON INSURANCE Comp.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde Maatschappij, zijn bereid om polissen van assurantie op de meest voordelige voorwaarden te verlenen op **Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het ameublement**, gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelve, alsook op **Suiker-, Thee- en Koffij-Etablissements** op Java.

(687)

PITCAIRN, SYME & Co.

De ondergeteekenden gaan steeds voort met de nieuwste en beste soorten van **STOOM-SUIKER-MACHINERIE**, direct uit Engeland in te voeren,

En maken de FABRIKANTEN aandachtig op de billijke prijzen tegen welke zij bereid zijn dezelve te leveren. Nadere bijzonderheden daaromtrent zullen op aanvraag worden medegedeeld.

Zij bieden ook te koop aan

een complete **Watermolen** van 24 maal 48, **IJzerwerk** voor een compleet Waterrad met verbindingstukken, geschikt voor een Suikermolen, diverse **Waarloze Stukken** geschikt voor Watermolens van **Loumoor**, **IJzeren Suikerpannen** van verschillende dimensien, eepige **Perspompen** om het water tot op eene hoogte te doen rijzen, geschikt voor baden te maken, enz.

Ook wordt binnen kort van Engeland verwacht:

Een enkele

CENTRIFUGAAL-MACHINE,

geschikt voor fabrieken alwaar reeds een stoomketel aanwezig is.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot

(686)

PITCAIRN, SYME EN Co.

SUN FIRE OFFICE

Gevestigd te Londen sedert 1710.

De ondergeteekenden agenten van bovenbedoelde Maatschappij in deze gewesten, zijn bereid om tegen Brandschade te verzekeren, tegen de volgende premien: Gebouwen van steen met pannen gedekt, gelegen in de steden, zoome de goederen in dezelve. . . . . 1% 'sjaars.

Gebouwen van steen met pannen gedekt, gelegen buiten de steden, en afgezonderd van andere gebouwen, zoome de goederen en meubelen, daarin aanwezig. . . . . 1 1/2% .

Suiker en Koffij-Etablissements.

Gebouwen van steen met pannen gedekt zoome de Goederen, Producten, Machinerien, gereedschappen, enz. daarin aanwezig. . . . . 1% .

Gebouwen van steen en hout of van hout alleen met pannen gedekt, zoome de goederen enz. daarin aanwezig. . . . . 1% .

Gebouwen van Hout, met sirappen gedekt, zoome de goederen enz. daarin aanwezig. 1 1/2% .

Schepen, liggende ter reeden. . . . . 1% .

(691)

TOLSON, HUNT EN Co.

Zijden, Zilveren en Darm-Gitar en Violsnaren.

Superieure qualiteit.

Ontvangen bij

(641)

H. M. VAN DORP.

237 Ned. Staatsloterij.

Voor de 5e of laatste klasse zijn nog eenige loten disponibel.

Nog nie uitgeloot de prijzen (700)

f 100,000. en f 50,000.

BATAVIA, 1859.

H. M. VAN DORP.

ENGELSCH IJZEREN KOFFERS,

lang 28 à 34, breed 16 à 22 en hoog 8 à 14 duimen met goede sloten, zeer geschikt voor het bewaren van kleederen en papieren f 25 en f 30.

PATENT GELDTROMMELTJES.

van verschillende grootte f 10 à f 15.

Te bekomen bij den boekhandelaar

(747)

H. M. VAN DORP.

Ontvangen:

eene uitgezochte factuur

BESTE STALEN PENNER

als: **Gillott en Mitchell PENN, PENNEN** **Ferrario en Scholz**, blaauwe en gebrons.

PAPIEREN,

etc.

in allerlei prijzen.

H. M. VAN DORP

BATAVIA, 4 Maart 1859.

(72)

Boekhandel LANGE & Co.

Ontvangen:

Groote partijen beste en inferieure soorten

PROPATRIA,

waaronder **gelineerd**;

deze soorten munten uit door derzelver **duurzaamheid en deugdelijkheid** in het gebruik.

BEIJKORF-, GROOT- en KLEIN MEDIAAN, ROIJ SUPERROIJAL en IMPERIAAL,

een en ander zoo wel schrijf als velijn en gelinieerd.

Zeer ordinair Propatria en Velijn van goedkoo kwaliteit voor imprimés.

Velijn Drukmediaan, blaauw Oliphant's, Atlaskardo en Bordpapier.

Divers POST- en BILLET-PAPIER met daarbij hoorende Enveloppen.

Witte, Azuré en Geele (Amerikaansche) ENVELOPPE

Sans fin en Teekenpapier.

Diverse gekleurde, Moiré, Chagrin, Maroqu gebloemde en andere Fantaisie papieren.

BOEKBINDERS LEDER en dito LINNEN PERKAMENT.

Eene uitgebreide collectie **BLANCO BOEKEN**, waaronder verschillende formaten.

Zeer goed berde **ZWANEN- en GANZEN-SCHACHT** **STALEN PENNEN** van de beste soorten en me gewilde kwaliteiten.

Diverse soorten **GOEDE INKT.**

Beste KANTOOR- en TEEKENPOTLOODE

Kenrige **TAFEL- en KANTOORINKTKOKERS, PRESS PAPIERS en OBJETS DE LUXE** voor de Schrijftafel en ander bij uitnemendheid geschikt voor **cadeaux**

LAK van af de beste Carmozijsort No. 1 tot meer inferieure soorten.

Gewone Ouwels, Transparant- of Gomouwels en phantaisie dito.

SCHOOLCAHIERS en LEIJEN met GRIFFELS.

Zeer fraaije en gladde **Speelkaarten**

(75)

Ter regeling der oplage, worden Heeren autoriteiten op en buiten Java beleefd uitgenoodigd, zoo spoedig doenlijk, de inteekeelijsten op

NEDERLANDSCHE VERTALING

van den

KORAN

aan de ondergeteekenden te willen terugzenden.

Het is hun inmiddels aangenaam, te kunnen berichten, dat de teekening de algemeene deelneming niet; en het werkwijze binnen weinige maanden, geheel compleet, aan Heeren Inteekeenaars zal worden afgeleverd.

(775)

LANGE EN Co.

G. KOLFF & Co. te BATAVIA,

hebben ontvangen: eene uitgezochte factuur

BEHANGSELPAPIER

van 30 verschillende nieuwste en fraaiste Desseins.

Monsters worden op aanvraag afgeleverd en tegen de billijkste prijzen genoteerd.

(69)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijl Mevrouw de Weduwe **Nicolaas**, worden bij de verzocht aangifte en betaling te doen binnen een maand aan

den Executeur
P. HANSEN.

2 Maart 1859

(70)

VERTREKKENDE PERSONEN.

F. G. Pfeiffer, kapitein der Infanterie naar Nederland.

(707)

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden het Nederl. Schip **Vier Gebroeders** kapt. **J. C. BUNK**, helbende uitmunten inrigtingen voor passagiers.

Het vertrek naar Nederland van dezen bodem zal tegen het einde dezer maand plaats hebben.

Nadere informatien te bekomen alhier, te Samarang en te Soerabaja bij de

Agenten

B. KOPERSMIT en Co.

(718)

BIJVOEGSEL behoorende bij den JAVA-BODE,

van Zaterdag, 5 Maart 1859, No. 19.

HET STOOMSCHIP PADANG,

Kapt. SCHIPPER,

vertrekt via Samarang en Soerabaja naar Macassar, Timor en de Molukkes, 24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail.

Zullende eene der Stoomschepen van den ondergetekende omstreeks den 10den naar Borneo's Westkust vertrekken.

Informatiën bij
(767)

W. CORES DE VRIES.

Het Stoomschip KONINGIN DER NEDERLANDEN

kapt. E. LEWIS,

vertrekt Vrijdag den 11 dezer,

via Muntok en Riouw naar Singapore.

(744)

De Directie,
MACLAINE, WATSON EN CO.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND
wordt aangeboden het Nederlandsch schip

ALMONDE,

gezagvoerder H. G. SURIE,

zijnde voor den overvoer van Passagiers zeer goed ingerigt en voerende een geëxamineerd geneesheer.

Deze bodem is thans te Cheribon ladende en zal vermoedelijk tegen de helft van de maand Maart van hier naar Rotterdam vertrekken.

Voor informatiën adresseere men zich bij
de Agenten,

VAN OMMEREN, RUEB EN CO.
(752)

BATAVIA, 5 Maart 1859.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARANG

met het N. I. schip

GENERAAL MICHIELS,

kapt. D. DE WILDE

om spoedig te vertrekken.

Adres bij
(769)

HAAGER EN SCHUURMAN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het Ned. Schip

DE ZWAAN,

kapitein K. J. van Hemert.

Deze snelzeilende bodem beveelt zich door deszelfs schoone inrigtingen bijzonder aan voor den overvoer van familien en enkele personen; dezelve voert een bekwaam Scheepsdoctor en is verder voorzien van alle gemakken die het verblijf aan boord aangenaam kunnen maken.

Het vertrek van dit vaartuig is bepaald tegen het einde van April regtstreeks van hier.

Nadere informatiën zijn te bekomen alhier te Samarang en te Soerabaja,
bij
(749)

De Agenten,
B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA.

Men vernemt, dat 2 compagniën van het 12de bataillon infanterie, met den luitenant-kolonel E. C. F. Happe, naar Palembang zullen vertrekken, ter versterking van het garnizoen aldaar. Genoemde hoofdofficier zal het commandement te Palembang van den luitenant-kolonel W. Lammerée overnemen, en wij wenschen van harte, dat het hem moge gelukken, de zaken in die streken tot een goed einde te brengen.

Volgens berichten van Anjer is, den 30sten Jan. jl., door den gezagvoerder J. Campbell, van het Engelsche schip *Security of Liverpool*, op 3° 35' Z. B. en 106° 50' L. B. O. Greenwich, eene in zinkenden staat drijvende bark ontmoet, die hij, door omstandigheden verhinderd, evenwel niet heeft kunnen naderen.

Later heeft de gezagvoerder van het Amerikaansche schip *Judge Shaw*, op den 20sten Februarij jl., op c. twee Duitsche mijlen Z. Z. W. van *Fairly klip*, in 8 vadem water, eene gezonken bark gezien, waarvan het tuig nog grootendeels zichtbaar was, en volgens beschrijving vermoed wordt dezelfde te zijn, als die door den gezagvoerder Campbell ontmoet.

Wij zijn in de gelegenheid, het volgende mede te deelen nopens eenige oudheden, welke in het jaar 1858 in de residentie Kadoe zijn opgegraven.

In de onmiddellijke nabijheid van den tempel te Mendoet, ten noorden er van, ontdekte men toevallig eene massa goed doorbakken steenen, ter lengte van 14, ter breedte van 8 en ter dikte van 2 duimen.

De meeste dier steenen waren gebroken; doch van eene zeer goede kwaliteit. Tusschen die steenen trof men achtereenvolgend aan twee beelden, zijnde boetho's of raksas's (reuzinnen), twee *Sawarnogo's* (draken) en twee beelden, jonge kinderen voorstellende.

Van die twee boetho's, is de eene aan den neus geschonden; overigens zijn zij zeer gaaf.

Deze boetho's zijn zeer wel gemaakt; zij liggen op een voetstuk en verheffen zich plus minus 5½ voet; zij hebben een gordel om de lendenen en aan het verder gedeelte van het lichaam versieringen, als hals sieraden, armbanden en armbanden.

Een wedoong (een breed hakmes met honten scheede, dat door de Javaansche ambtlieden bij hunne hofkleeding aan de linkerzijde gedragen wordt) en wijders een knods, zijn hare wapenen. — Op het voorhoofd hebben zij een djampang (een gouden of zilveren plaat, die op het midden van het voorhoofd gedragen wordt).

Van de twee sawarnogo's is de eene min of meer geschonden.

De twee kinderbeeldjes zijn geheel gaaf.

Bij het graven op den heuvel Goenong Sari nabij Moentilan, vond men tjandi-stenen rondom den top, in den vorm van een trap aangelegd.

Deze steenen waren op sommige plaatsen van kroonlijsten voorzien. In de nabijheid liggen eene massa tjandi-stenen, vermengd met gewone riviersteenen, ongeordend naast elkander.

Merkwaardiger zijn de twee aldaar aangetroffen Medusahoofden of banaspati. Deze hebben eene lengte van 3½, op eene breedte van 2 voeten; de geheele uitgraving aldaar besloeg eene lengte van 39 met eene breedte van 27 voeten.

Midden onder de sawah's, behorende tot de dessa Ngawen, bevindt zich op eene kleine verhevenheid onder een poelboom een loetho-beeld. Naar het schijnt, leeft in vroegere tijden om dat beeld eene soort van tempel gestaan, van gelijken doch van kleineren vorm, als te Mendoet aangetroffen wordt.

Eenige hoopen tjandi-stenen dragen daarvan de blijken.

Te Gedjagan vindt men slechts lagen van gehakken steen, van dezelfde afmetingen, ongeveer als die te Mendoet, terwijl in de nabijheid der dessa Nradjek eene ordeelooze menigte tjandi-stenen is opgraven.

Belangrijker is *Sarin of Rijnarn*, gelegen bij de Progo en wil daar, waar de *Bilo* zich in haar uitstort; aldaar treft men aan een 18 voet lengte en 3 voet breedte hebbende uitgestrekte tjandistenen, verder 3 beelden (3 reij's), zijnde twee van het mannelijk en een van het vrouwelijk geslacht, elk lang 2 voet en breed 10 duim. Van deze drie beeldjes is er een door midden gebroken, terwijl de anderen er nog zeer gaaf uitzien.

Deze drie beelden zijn voorzien van armbanden en ooringen.

Ook werd er een zuiltje (soko) gevonden, vierhoekig en naar boven spits toeloopeude en een goed geconserveerd beeld van *Batoro-Gono*, met vier armen en een olifantskop, dat als het merkwaardigste is te beschouwen.

Volgens mededeeling, zou de *Batoro-Gono* een der goden uit de Hindoesche fabelleer zijn, die speciaal de bosschen en het wild onder zijne bescherming had ook in het woud zetelde.

De opgegraven beelden nabij Mendoet zijn aldaar verzameld.

Volgens bericht van Anjer is het wrak van het in straat *Sande* vergaen Engelsch schip *Lochiel*, het laatst gezien tusschen de eilanden *Arakawa* en *Stobessi* en droeg het de lijken van begin van uiteenwerking.

De gezagvoerder *Thomas* en de equipage zijn den 18den Februarij met de scheepsschoepen van Anjer naar herwaarts vertrokken.

Japara. Nopens de overstromingen in de residentie Japara, waarvan melding werd gemaakt in ons nummer van 12 Februarij jl. no. 13, zijn wij in de gelegenheid nog het volgende mede te deelen.

De overstroming was den 4den Februarij op het hoogste peil.

De daling van het water vond zeer langzaam plaats, als een gevolg van aanhoudende regens en den hoog stand der zee.

Eerst na volle maan (17 Februarij), toen het water te Antroe slechts 19½ duim en te Goejangan slechts 14½ duim was gezakt, had er eene meer versnelde daling plaats; de rivier trad te Antroe den 21sten, en te Goejangan den 23sten Februarij binnen hare oevers.

Maatregelen zijn genomen om, waar nog plaats aanwezig was, nieuwe zaadpadi te zaaien.

De gedane opnamen leveren de volgende opgaven op, omtrent de overstroming en hare gevolgen.

Overstroomde velden.

Zaadpadi, bouws.	2705
Met padi beplante sawa's, bouws.	11.562
Suikerrietvelden.	80

Totaal 14.347.

Velden, waarvan het gewas geheel of gedeeltelijk door de overstroming was weggevoerd of uitgestorven.

Zaadpadi, bouws.	2043
Met padi beplante sawa's, bouws.	6.196
Suikerrietvelden.	1½

Totaal 8.540 ½.

Het is te verwachten, dat de tijdig genomene maatregelen de nadeelige gevolgen van de overstroming zullen temperen.

De districten, grenzende aan de Tangoelangien rivier, vanwaar de overstroming is uitgegaan, hebben belangrijke aanslibbingen ondergaan, op vele plaatsen ter dikte van een voet; deze slib zal dadelijk rijke vruchten kunnen opleveren.

In eenige streken elders had het padigewas, niettegenstaande de dammen werden doorgestoken, door te grooten aanvoer van water, door gebrek aan zonlicht, gedurende het overstroomingstijdperk van lieverlede een ziekelijk (geel) aanzien verkregen, en reeds werd onder den inlander aangenomen, dat vele Omo's (ziekten) in het gewas te duchten zouden zijn, vooral indien nachtelijke regens mochten vallen.

Deze laatste hebben evenwel niet plaats gevonden, en zonnige voormiddagen, opgevolgd door korte regenbuijen met onweder, hebben integendeel aan het gewas een nieuw leven en eene toenemende groene kleur gegeven.

In streken, die van de overstroming en in het van een voortdurend bewolkten hemel of vanhoudende regens zijn vrij gebleven, staat het padigewas zeer schoon.

Eene schatting van de verliezen, door de overstroming te wege gebragt, heeft de aangenelde cijfers opgeleverd:

Zaadpadi.	16.082—
Uitgeplante padi.	33.143—
Suikerriet.	162—
Verdronken vee.	77—
Verliezen en beschadiging aan woningen, huisraad enz.	2.637—

Totaal 52.104—

Vier mannen en één kind hebben bij de overstromingen het leven verloren.

Banjoewangi. — Een inlandsche vaccinateur, op verzoek der vorsten van Selaparang, van Banjoewangi naar Lombok vertrokken, is er in geslaagd vaccinestof over te brengen en te Selaparang over te planten.

In de dessa's Ampanan, Madaram, Karaug-Assam, Pagoetan en Ketangan zijn vele kinderen gevaccineerd en de pokken naar wensch geslaagd. De vorst Anak Agong Gede Karang Assam, had twee zijner kinderen doen inenten.

Om het verbasteren en uitsterven der vaccine, ten gevolge van weinige zorg der ouders voor hunne gevaccineerde kinderen, zooveel mogelijk voor te komen, hadden de vorsten de noodige bevelen uitgevaardigd. Onderscheiden arrestatiën hadden op Lombok plaats gehad en vele personen werden wegens gebruik van opium, dat onder strenge straffen verboden is, verbannt uit Ampanan 70 personen.

Bagelen. — Hevige regens en daardoor veroorzaakte overstromingen, hebben in de eerste dagen van Februarij, in de afdeelingen *Poerworedjo*, *Koelardjo*, *Ambal* en *Kebocmen*, 5420 bouws padi en 602 bouws indigo vernield.

In de afdeeling *Koelardjo*, waar de padi van de overstroomde velden grootendeels was genogst, is de schade het geringst. Men was bezig de overstroomde indigovelden in te boeten.
(Jav. Cour.)

NEDERLAND.

Particuliere Correspondentie. (Slot).

's Gravenhage 9 Januarij 1859.

Daarop volgt eene uitgebreide Nota van toelichting, waarvan, voor het bestek van dit overzicht, de mededeeling van den aanhef en het resumé der algemeene strekking, voldoende kan geacht worden. De aanhef luidt aldus:

Er bestaan thans in Oost-Indië een groot aantal tarieven van inkomende en uitgaande regten. Voor Java en Madura alleen zijn er zes, te weten:

Een tarief van inkomende regten op wijnen, dranken enz., een op wollen en katoenen goederen; een op diverse goederen, zijnde voortbrengselen van Europa, Amerika en de Kaap de Goede Hoop; een op voortbrengselen van den Indischen Archipel, en een op diverse goederen, zijnde voortbrengselen van bevoelden de Kaap de Goede Hoop, en niet begrepen in de voorgaande tarieven; en voorts een tarief van uitgaande regten.

Voor de westkust van Sumatra, zoowel het gouvernement van dien naam als de afdeeling Bencoeën, bestaat er een gelijk aantal tarieven, welke echter, met weinige uitzonderingen, aan de Java'sche gelijk zijn.

Palembang, Muntok, Banjermassing en Timor hebben gemeenschappelijke tarieven van inkomende regten, maar daarentegen elk een afzonderlijk tarief van uitgaande regten.

Gehel op zich zelf staat Moeara-Kompeh, in het rijk van Djambi.

In de Lampongsche districten worden geen in- noch uitgaande regten geheven, maar de aanvoer van sommige artikelen, mag er alleen van Java plaats hebben. (Indisch Staatsblad 1859, no. 1). — Er is in die districten echter tot dusver geen haven voor den algemeenen handel opengesteld.

In de residentie Riouw en in de wester-afdeeling van Borneo, worden geen in- en uitgaande regten geheven, maar in het laatstgenoemd gewest is het zout-monopolie in stand gebleven; en bovendien wordt te Pontianak en te Sambas, bij den invoer van tabak, een consumtiertarief geheven. (Indisch Staatsblad 1842, no. 11).

In de gouvernementen van Celebes en onderhoorigheden en van de Molukken zijn Macassar, Manado, Kema, Amboina, Banda, Ternate en Kajeli tot vrijhavens verklaard, maar blijkens *Indisch Staatsblad* van 1857, no. 46, is door die vrijverklaring geene dan de daarbij uitdrukkelijk voorgeschrevene verandering gebragt in de vroegere verordeningen, omtrent het heffen van in- en uitgaande regten in de kleine havens van die beide gouvernementen, waar tolkantoren zijn: (volgens het naamregister van 1858: Maros, Topedjawa, Boeloe-Komba en Bonthain, Salejer en Gorontalo); zoodat voor die kleine havens nog regtens een aantal afzonderlijke bepalingen gelden. (Zie *Indisch Staatsblad* 1824, no. 34 a, art. 4. en 1827, no. 80). De ontvangst is daar echter nagenoeg te niet gegaan, dewijl het verkeer tusschen die kleine havens en de nabijgelegen vrijhavens, door inlandsch getuigde schepen, vrij van regten geschiedt.

Al de bestaande tarieven zijn gegrond op het zoogenoemd beschermend stelsel, met uitzondering alleen van het tarief voor Moeara-Kompeh.

De bescherming, aan de Nederlandsche vlag verleend, is nagenoeg vervallen, ten gevolge van de wet van 8 Augustus 1850 (*Staatsblad* no. 47); achtereenvolgens hebben alle staten, die eenigen noemenswaardigen zeehandel drijven, met uitzondering van slechts enkelen de gelijkstelling voor hunne vlaggen met de Nederlandsche verkregen.

Daarentegen is nog in volle kracht de bevoorregting van den invoer uit Nederland en van den uitvoer derwaarts, door geheele vrijstelling of halve heffing van regten. Om een groot verschil tusschen de regten op Nederlandsche en vreemde goederen te kunnen maken, zonder schending van het Londense tractaat van Maart 1824 (*Nederlandsch Staatsblad* no. 39), heeft men zelfs inkomende regten van 12 en 13½ procent op

Nederlandsche voortbrengselen, dewijl alleen daardoor de gelegenheid bestaat, om van vreemde goederen 24 en 25 ten honderd, en alzoo 12 en 12½ ten honderd meer dan van van Nederlandsche te hebben.

Het zal geen betoog behoeven, dat zulke regten voor de ingezetenen van Nederlandsch-Indië zeer drukkend en voor het vertier van Europeesche voortbrengselen zeer belemmerend zijn.

De algemeene strekking van het ontwerp-tarief is:

a. gelijke heffing in alle gedeelten van Nederlandsch-Indië, waar Nederlandsche tolkantoren zijn;

b. behoud en uitbreiding der bestaande vrijstelling van inkomende regten voor voortbrengselen van den Indischen Archipel;

c. beperking der heffing van uitgaande regten tot een maximum van 6 p. Ct., en tot artikelen, die geheel of bijna uitsluitend voor het verbruik buiten den Archipel bestemd zijn, en daardoor vrijstelling, zooveel mogelijk, van den inlandischen handel.

d. Onmiddellijke opheffing van het verschil van in- en uitgaande regten wegens de vlag en wegens de plaats van herkomst of bestemming van het schip;

e. trapsgewijze afschaffing van het verschil van inkomende regten, gegrond op certificaten van nederlandschen oorsprong of bewerking der goederen;

f. behoud en uitbreiding der bestaande vrijstelling van inkomende regten voor grondstoffen, gereedschappen en werktuigen, ten dienste van landbouw, mijnontginningen, scheepvaart en fabriekwezen;

g. behoud, met wijzigingen, van een hoog inkomend regt op wijn en gedistilleerd, op tabak en sigaren en op gambier; dit laatste alleen voor Java en Madura; en van verbod of hoog regt op opium en zout;

h. overigens algemeene heffing van een inkomend regt van 6 p. Ct. van de waarde;

i. eindelijk, afschaffing van entrepôt, verscheeps- en waaggelden.

Deze algemeene strekking, waarvan het hooge gewigt, zoowel voor Koloniën als Moederland, zeker niet te miskennen valt, wordt dan wijders, in het stuk-zelf op de artikelen van het ontwerp, in het breede toegelicht, gevolgd door de schets van eenige bepalingen omtrent de heffing der inkomende regten, die wij hier mede inlasschen.

Wanneer de ambtenaren oordeelen, da goederen naar de waarde belast en niet in de prijs-couranten genoemd, te laag zijn aangegeven, wordt de waarde daarvan opgemaakt bij verklaring van drie beëdigde deskundigen, waarvan één door de beambten-zelfen, één door den aangever, indien hij dit begeert, en de derde door het hoofd van het plaatselijk bestuur benoemd wordt.

Wanneer uit de verklaring blijkt, dat de goederen 15 pCt. of meer, doch beneden de 30 pCt. te laag zijn aangegeven, is daarvan het dubbel regt op de geschatte waarde verschuldigd; doch 30 pCt. of meer verzwegen zijnde, wordt van de goederen a s boven het viervoud van het regt ingevorderd, onverminderd de kosten der schatting, die in beide gevallen ten laste van den aangever komen.

Blijkt nogtans uit de verklaring der deskundigen, dat de hoogere waarde bloot het gevolg is eener plotselinge rijzing der goederen, tusschen het tijdstip der aangifte en dat der schatting, dan is wel het regt verschuldigd volgens de getaxeerde waarde, doch vindt er geene verhooging plaats.

Wat de inkomende goederen betreft, kan de aangever, des verkiezende, volstaan, met zich ten opzichte van maat, gewigt of stuk, te gedragen aan de door de ambtenaren, ten zijnen koste, op te maken hoeveelheid.

Het regt van invoer is van alle niet vrijgestelde goederen verschuldigd, zoo als het geheven wordt op het tijdstip, dat de goederen binnen het tolgebied zijn aangekomen.

Bij uitslag uit de entrepôts in consumtie is het regt verschuldigd, zoo als het op het tijdstip van den uitslag geheven wordt.

Voor goederen bij het gewigt belast, wordt de tarra geregeld als volgt:

Voor alle fusten, kisten, enz. van hout, 12 van de honderd pond bruto gewigt. Voor emballage van leder, matten, manden, linnen en dergelijke, 9 van de honderd pond bruto gewigt.

Voor ratten waren bij de maat of naar een bepaald getal flesschen belast, wordt voor lekkaadje of geledeue schade toegestaan, te weten: voor hetgeen op fust wordt ingevoerd uit Europa, Afrika of Amerika 4% en van elders 3%, en op flesschen 2%.

De aangevers, niet tevreden zijnde met het bedrag der tarra of der korting voor lekkaadje enz., zijn bevoegd de vaten, balen enz. door de ambtenaren te doen tarren, of de juiste hoeveelheid of het werkelijk aanwezig getal flesschen te doen opnemen, waarnaar alsdan de berekening der regten geschieden zal.

De kosten dezer opneming komen ten laste der aangevers.

Van het ontwerp tarief-zelf, een geheel panorama van cijfers, in een afzonderlijk bijvoegsel der opgemelde Couranten, kan hier onmogelijk eenig uittreksel geleverd worden, en wij verwijzen daarom naar die stukken-zelf.

Na deze noodzakelijke uitweiding over de tariefs-quæstie, keeren wij tot de andere punten terug.

In de Eerste kamer kwam ook ter sprake de verkoop van gouvernementsproducten op Java. In het voorloopig verslag van het afdelings onderzoek, werd mede het verlangen geuit, dat te dier zake met de grootste omzigtigheid zou worden te werk gegaan. Men achtte het wenschelijk, zulks vooralsnog zoo min mogelijk te doen, uithoofde van het verlies van vracht voor onze schepen, en de verplaatsing van onze markt van koloniale waren, welke van dien maatregel het gevolg konde zijn.

De Minister van Kol. verklaarde in zijne rede geen groot voorstander van dergelijken verkoop te zijn, en hij beriep zich tot staving daarvan op de volgende daadzaak.

In 1853 werd in de Tweede Kamer, waarvan ik toen de eer had lid te zijn, beraadslaagd over de wettelijke bekrachtiging van het contract met de Nederlandsche Handelsmaatschappij, en daarin werd voor het eerst be-

paald, dat er zou plaats hebben verkoop van gouvernementsproducten in Indië, tot een bedrag van 200,000 picols koffij en 150,000 picols suiker. Ik wil niet ontkennen, dat die eerste proefneming mij bevreesd maakte, dat dit welligt eene grootere uitbreiding zou erlangen, want na vijf jaren was de Regering in dit opzigt vrij. Als lid der Kamer droeg ik toen een amendement voor, om te bepalen dat, na afloop van die vijf jaren, de Regering niet meer zou mogen laten verkoopen, ten ware dit op nieuw bij de wet wierd bekrachtigd. Dat amendement werd door mij in dien geest, in die strekking toegelicht, maar het werd door de Kamer niet aangenomen. In 1853 was ik dus geen voorstander van den verkoop van gouvernementsproducten in Indië. Maar was ik het in 1858? Inderdaad niet. Er zijn slechts 100,000 picols suiker, behalve de Padang-koffij, verkocht; men is niet tot het maximum van 150,000 gekomen, en ik verlang ook niet, dat men er toe kome. Dit heb ik verklaard in de Tweede Kamer, en aangezien het blijkt, dat de discussien der Kamer aan de leden dezer Vergadering bekend zijn, zoo mag ik mij daarop beroepen, en dan blijkt uit hetgeen ik gezegd heb, dat ik niet van voornemen ben dat bedrag te vermeerderen; ja ik ben verder gegaan, ik heb op eene omstandigheid gewezen, onder welke ik dat cijfer welligt zou verminderen. Waarop dus is de bezorgdheid gegrond en waarop de aanbeveling, dat in dezen niet dan met groote omzigtigheid zal worden te werk gegaan? Dat, Mijne Heeren, houdt het mij ten goede, kan ik mij niet verklaren.

Cultuurstelsel, Heerendiensten enz., kwamen ook bij de Eerste Kamer, maar is veel kleineren omvang dan bij de Tweede, en misschien juist om die reden kortelijk ter sprake. Men had gezegd: Wees toch voorzigtig met die theoriën, om die heerendiensten afte schaffen en vrijen arbeid in te voeren; offer niet het bekende goede aan het onbekende betere op.

Daaromtrant vroeg de Minister: «Hebben de discussien in de andere Kamer mijne zienswijze dan niet doen kennen? Heb ik daar niet dezelfde taal gesproken? Heb ik niet gezegd: dat ik in de meeste gevallen de vrije cultuur of wat ons als vrije cultuur wordt voorgedragen, er niet voor erken, maar eerder daaraan toeschrijf de gebreken, zonder de voordeelen, van het gouvernements-cultuurstelsel; maar dan zal ik laten onderzoeken wat waarheid is. Voor dat onderzoek zijn reeds omstandige bevelen gegeven. Daaromtrant zijn juiste, bepaalde vragen gesteld. Wanneer ik antwoord krijg, zal ik er mij met zeer veel zorg op toeleggen, om te zien, of ik mij al dan niet vergis. Ik kan dus aan de Eerste Kamer de volle verzekering geven, dat zij van den tegenwoordigen Minister van Koloniën niet te wachten heeft, dat hij bij overijling op het cultuurstelsel inbreuk zal maken. Ik mag mij hier weder op mijne antecedenten beroepen. Ik heb aan het hoofd van het B-wind in Indië gestaan, toen het cultuurstelsel van alle zijden belaagd en bestookt werd en men het omver wilde stooten. Ik heb het pligmatig staande gehouden, maar ik heb het van vele en groote gebreken gezuiverd. Die rijke vruchten, die wij nu genieten, zijn het gevolg van dat cultuurstelsel. En nu wil ik meer zeggen. Dat cultuurstelsel zal, met kennis van zaken en met oordeel en zonder overdrijving van de ééne zijde in stand gehouden wordende, maar altijd op verbeteringen ziende — want wat stilstaat moet eindelijk vallen, — meer en meer goede vruchten, meer en meer quantiteit van producten moeten afwerpen. Ik spreek natuurlijk in de vooronderstelling, dat vrede en rust in onze Indiën mogen bewaard blijven. Ware dat — hetgeen God verhoede! — niet het geval, dan spreekt het van zelf, dat wij van het cultuurstelsel minder of geene vruchten zouden hebben. Maar ik herhaal het, wanneer het stelsel met oordeel in stand gehouden wordt, zal het meer quantiteit kunnen opbrengen.»

Z. M. heeft benoemd; tot grootkruis der orde van den Ned. Leeuw, den Luit. Gen. Jhr. F. V. A. ridder de Stuers, oud commandant van het Indische leger. — *eer- vol ontslagen op verzoek:* de Oost-Ind. ambtn. T. J. Willer, laatst resident van Riouw, en A. A. T. Ledeboer, beiden thans met verlof hier te lande en onder toekeuning van pensioen.

Men verneemt, dat de uitspraak van den Hoogen Raad, in de zaak van P. van Vlissingen tegen den staat, die op den 7den Jan. was bepaald, zonder tijdsbepaling is uitgesteld. Naar men verzekert, moet dit uitsluit in verband staan met onderhandelingen, die aauhangig zijn, om aan de zaak door minnelijke schikking een einde te maken.

ENGELAND.

Londen, 6 Januarij. In een artikel van de *Times*, betreffende den toestand van Italië, leest men het volgende. Wij zijn met Frankrijk, maar tevens ook met Oostenrijk en de Deutsche staten geallieerd. Het engelsche volk moge in de eierzucht van Piemont iets natuurlijk zien en het streven der Italianen naar vrijheid met welgevallen beschouwen, maar het weet tevens, dat een, onder het voorwendsel van volksbevrijding ondernomen, inval der Franschen in Lombardije, alles zoude omverwerpen, wat veertig jaren van vrede hebben opgehouden. Het is waarlijk eene dwaze zwakheid zich te verontrusten over een paar woorden, welke zich de een of andere hooggeplaatste persoon heeft laten ontvallen. De keizer der Franschen dacht wellicht minder te zeggen dan men uit zijne losse uitdrukkingen wil opmaken. Doch daarin is juist het bedenkelijke gelegen. Het feit, dat met een paar woorden al de beurzen van Europa heeft kunnen schokken en alle gezantschappen in telegrafische correspondentie heeft kunnen brengen, bewijst hoe onzeker de tegenwoordige stand van zaken is, hoeveel ongerustheid achter de algemeene kalmte verborgen ligt. Des keizers woorden harmonieerden met de verwachtingen of met de vrees van allen, en het zal moeilijk vallen, de wereld te overtuigen, dat zij niet als aanmoediging van eene partij, als waarschuwing voor de andere en als proclamatie van eene soort van kruistogt beschouwd moeten worden. De zaak is, dat de Italiaansche kwestie tot eene krisis gekomen is. Of de keizer met eierzuchtige bedoelingen ook de krisis bespoedigd heeft, moge onzeker

zijn, doch dat zij daar is, dit is aan geen twijfel onderhevig. In Frankrijk fluistert men elkander toe, dat de keizer niet ongaarne als kampvechter voor Italië tegen oude vijanden van zijn oom zoude optreden, om zoo doende eene afleiding te geven aan de openbare meening. Zoowel de vrienden als de tegenstanders van Napoleon houden het voor zeer waarschijnlijk en, gelijk zij er wel konden bijvoegen, voor zeer slim van hem, dat hij zulk eene staatkunde volgt. Dit is juist wat van hem te verwachten is, wanneer zijne soldaten het werkeloze leven moede zijn en het volk over den druk der politie ongeduldig wordt. In Piemont heerscht de grootste opgewondenheid. Personen van een hoogen rang hebben zich, naar het schijnt, niet ontzien, het volk in zijn verlangen naar een oorlog met Oostenrijk aan te moedigen, en de Italianen spreken openlijk van den naderenden dag der wraak. Wanneer geen maatregelen worden genomen tot instandhouding van den Europeeschen vrede, dan moet het tot eene botsing tusschen Oostenrijk en Piemont komen. De keizer der Franschen, die dezen stand van zaken erkent, heeft, naar men verzekert, ernstig naar die middelen omgezien. Hij heeft Oostenrijk uitgenoodigd, gemeenschap te maken met hem, den Paus te bewegen tot het toestaan van hervormingen. Dit plan, dat de Oostenrijksche provincien eigenlijk niet raakt, schijnt door het Weener cabinet, als een begin van stelselmatige inmenging, met ijverzucht opgenomen te zijn. Het heeft Frankrijk nimmer als eene Italiaansche mogendheid beschouwd en ziet thans nog vertoorn de Fransche bezetting van Rome aan. De Oostenrijksche regering heeft derhalve de alliantie met Napoleon, welke de hervorming van Italië ten doel had, van de hand geworpen. Bij den eersten blik moet iedereen geneigd zijn, de handelwijze van Oostenrijk af te keuren. Doch, wanneer Oostenrijk de voorstellen van Napoleon heeft van de hand gewezen, dan is dit ongetwijfeld toe te schrijven aan het denkbeeld, dat de coöperatie van den keizer der Franschen geen opregte noch goedgezinde zoude zijn. Rome is, zoo als men met grond mag denken, slechts een voorwendsel, en de wijze, waarop de Fransche regering zich door de Piemontezen en misnoegde Lombarden om bijstand heeft laten aanroepen, bewijst, dat Oostenrijk niet op haren goede wil in de zaak van Italië kan rekenen. Wat ons betreft, zoo willen wij hopen, dat men den vrede van Europa zal laten voortduren. De wereld heeft genoeg van de Fransche bevrijdingslegers en Lombardije zoude niets winnen, door het thans te Mlaan zetelende despotismus tegen het te Parijs troonende te verwisselen. Ook is eene vreemde interventie geheel onnoodig, wanneer Italië werkelijk, gelijk zijne vrienden beweren, rijp is voor zelf-regering en bereid is, zijne vereenigde krachten in te spannen voor zijne onafhankelijkheid. Sardinië bezit een aanzienlijk leger, als de kern voor het Italiaansche patriotismus; aan de eene zijde staan 24 000 000 Italianen, aan den anderen kant hoogstens 100 000 Oostenrijksche soldaten. Dat is toch waarlijk geen groote overmagt op de zaak der nationale onafhankelijkheid! Zijn de Italianen werkelijk waardig, het oude erkleel der Caesars te aanvaarden, dan liggen de middelen daartoe ruimschoots binnen hun bereik. Engeland en Frankrijk kunnen elk geval beloven, dat zij de interventie van niet — Italiaansche mogendheden in den strijd zullen verhinderen, zoodat Italië, gelukkiger dan Hongarije, na zijn traditionelen vijand overwonnen te hebben, niet in een ongelijken strijd tegen een nieuwen vijand behoeft te bezwijken.

De *Evening Star* behelst eene dépêche uit Corfu van 30 December, waarin gemeld wordt, dat de heer Gladstone zijn rapport naar Engeland heeft gezonden en instructien afwacht vóór de opening van het Jonische parlement. Indien Engeland zijne toestemming aan de vereeniging der Jonische eilanden met Griekenland weigert, dan zullen de vertegenwoordigers des volks de begeerte der natie kenbaar maken aan de mogendheden, die het Parijsche tractaat in der tijd hebben geteekend.

Het genootschap *Phoenix* bestaat niet alleen te Calan. In 't graafschap Kilkenny, dat aan de graafschappen Carlow en Wexford grenst, welke een groote rol in den opstand van 1798 gespeeld hebben, zijn, naar 't schijnt, verscheiden clubs van de *Phoenix*.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 3 Jan. De prins-regent heeft zich Zaterdag 11. in persoon naar de woning van Alexander von Humboldt begeven, ten einde den edelen grijsaard met het nieuwe jaar geluk te wenschen. Men heeft opgemerkt, dat het huis van von Humboldt, in den namiddag van genoemden dag, door equipages als belegerd was.

Men verzekert hier, dat zich bij het hersenlijden des konings thans ook een leverlijden heeft gevoegd. De hoofdpijn is onder den zachten hemel van Italië bijna geheel geweken, doch soms, nadat men gedurende eenige uren bij den hoogen lijder niets abnormaals kan bespeuren, verlaat hem eensklaps het bewustzijn en het gebrugen, waardoor zijne gesprekken elken zamenhang verliezen. Zoodra deze toestand weer voorbij is, laat hij geene sporen achter, en Z. M. kan zich dan weder met zijne omgeving onderhouden. Algemeen wordt het gedrag der koningin jegens haren koninklijken gemaal zeer geroemd, vormts zij met den meesten tact alles, wat den lijder eenige opgewektheid zou kunnen veroorzaken, weet te voorkomen.

Frankfort, 3 Januarij. Het hier verspreide gerucht van het overlijden des minister Vollpracht wordt, uit Wiesbaden, tegengesproken.

Het vervaardigen van papier uit hout wint dagelijks meer veld. Het wordt daartoe tot eene soort van pap bereid, waaruit dan een zeer bruikbaar en goedkoop drukpapier ontstaat. Men gelooft echter, dat wegens de hardheid van dat papier, de drukletters veel spoediger dan gewoonlijk zullen afsljten.

Naar men uit Bern hoort verzekeren, ziet men daar zeer ernstige conflicten met de reactionnaire partij te gemoet.

Weenen 4 Januarij. Naar men eene goede bron verneemt, heeft onze regering er niet aan gedacht, het voorstel te doen tot het houden eener conferentie over de Servische aangelegenheden.

er. — Uit Cettinge wordt de volgende bijzonderheid be-
deffende vorst Milosch gemeld, die betrekking heeft
te een feit, dat volgens den verhalen, omstreeks
om 40, gebeurde. Een heer v. R. was door een zijner
aankenden aangespoord, naar de betrekking van secretaris
ersan vorst Milosch te dingen. Hij vertrok naar Kragu-
vacz, alwaar de vorst zich destijds bevond. Bij vorst
anlosch toegelaten zijnde, gaf deze hem te kennen, dat
ist wigte bezigheden zijne aandacht gedurende een half
aar dringend vorderden, ten gevolge waarvan hij den heer
R. verzocht, dien tijd in het park met wandelen door
brengen, zeggende: „Ik mag u intusschen met de be-
trekking wel geluk wenschen; wij zullen het spoedig
mens zijn.” Zeer verheugd begaf de heer v. R. zich
naar het park, waarin hij, vergezeld van een der be-
tenden van zijn aanstaanden meester, rondwandelde.
en op een afgelegen gedeelte aangekomen, schrikte de heer
R. niet weinig, op het ontwaren van een zonderling
ogchouwsel. Een sierlijk gekleed persoon hing aan een
erhoogen boom. Met ontzetting en vrees vervuld, was
de eerste vraag:

„Wat beteekent dat? Wie is dat?” — „Och,” was
het antwoord, „’t heeft niets te beduiden; ’t is de
vroegere secretaris van den vorst.” De eerzucht van
den heer v. R. was plotseling bekoeld; hij dong niet
verder naar eene betrekking, waarop hij kort te voren
zoo vurig het oog gevestigd had.

Berlijn, 6 Januarij. De zoogenaamde parlementaire
commissie voor het ontwerp van wet op de echtschei-
ding, heeft gisteren hare beraadslagingen voltooid. Vol-
gens hetgeen daaromtrent is uitgelekt, moet de meer-
derheid niet voor de invoering van het burgerlijk huwe-
licke zijn. Het ontwerp zal nu nogmaals in het minis-
terie in behandeling komen. Het is evenwel nog altijd
de vraag, of de wet nog in deze zitting ter tafel zal
geleegd worden. Hetgeen de dagbladen daaromtrent
medegedeeld hebben, was in allen gevalle voorbarig.

— Naar men verneemt, heeft de ijverigste aanhang
van het pietistische stelsel des vorigen ministers van
eeredienst, de regeringsraad Bindewald, een verlof van
een jaar gekregen. Men voegt er bij, dat dit verlof
niet op zijn verzoek gegeven is.

— Onze gezant te Parijs, de heer von Hatzfeld, is gis-
teren hier aangekomen, ten einde bij den tegenwoor-
digen stand van zaken nieuwe instructies te vragen.

— Van een zending des kapiteins Larocière le Nourry
alhier, waarover de Fransche dagbladen zooveel ophel-
gemaakt hebben, weet men in onze best onderrigte krin-
gen niets.

— Men verzekert in allen ernst, dat de heer von Use-
dom tot onzen gezant te Brussel bestemd is. Mogt deze
diplomaat dien post echter niet aannemen, dan heeft
prins Loewenstein daartoe de meeste kans. Deze was
vroeger secretaris van legatie te Londen.

München, 6 Jan. Het vertrek der toekomstige kroon-
prinses van de beide Siciliën naar Napels is op aan-
staanden Donderdag bepaald. Het geleide der prinses
van hier tot Triëst zal uit hertog Lodewijk, den broe-
der der prinses, den koninklijken kamerheer, graaf von
Rechberg en diens gemalin, en den adjudant van hertog
Max, majoor von Häusler bestaan. De gezant des na-
pelschen konings, graaf von Erdoff, zal de kroonprinses
tot Napels begeleiden. De reis gaat van hier over
Dresden en Praag naar Weenen. In Praag zal zij aan
’t hof van keizer Ferdinand overnachten en te Weenen
kortere tijd verblijven.

— Uit Weenen schrijft men, dd. 3 Jan., aan de *Allgem.*
Zeit. Wat men in den laatsten tijd over de zamenzwe-
ring te Krakau hoorde, heeft veler hoop en verwach-
ting te schande gemaakt en onze eerste mededeelingen
bevestigd. Een half dozijn menschen zijn gevangen ge-
nomen, wyl ze tot een dier geheime genootschappen
behoord hebben, wier gevaarlijkheid voor den staat op
verre na zoo groot niet is, als die der wijlen deutsche
Burschenschaft, en wier middelpunt ditmaal zelfs buiten
’t Oostenrijksche gebied, in de Pruisische provincie
Posen, gezocht moet worden. De aanzienlijke Polen
houden zich reeds sinds langen tijd niet meer met der-
gelijke dingen bezig, de volkmassa evenmin; de plaat-
selijke politie is meer dan voldoende, om deze soort
van bewegingen meester te blijven, ook zelfs, wanneer
met pas voor kort, door de gebeurtenissen te Lemberg,
waar knapen van 14 jaren zich tot koningen van Po-
len lieten uitroepen, er de stempel der belagchelijkheid
op gedrukt ware.

Frankfort, 6 Januarij. Door fraaije beloften verleid, heb-
ben zich onlangs landverhuizers uit Zuid-Duitschland
en de Rijn-Provincien, naar de Poolsch-Russische provin-
cien begeven. De van hen ontvangen berichten luiden
echter zoo onbevredigend, dat in een onzer dagbladen
zeer afgeraden wordt, dit voorbeeld te volgen. Zij vin-
den daar alles anders, dan in hun vroeger vaderland: ellen-
dige, onbewoonbare hutten, zeer slecht voedsel, onbe-
bouwde landerijen, haat en nijd bij de lagere klassen
der bevolking, terwijl zij, van de zijde der hoogere, nau-
welijks beter dan als slaven beschouwd worden. Wij-
ders wordt nog van daar berigt, dat onder de Russi-
sche troepen te Warschau militaire bewegingen worden
waargenomen.

— De oude vorst Milosch, die thans weder eene rol in
Servie zal spelen, is een zeer bekend personaadje te
Heidelberg, waar hij voor eenige jaren eenigen tijd heeft
doorgebracht. Naar men van daar hoort verzekeren, is
hij niets minder dan een fijn beschaafd man. Milosch
verloochende geenszins zijne geringe afkomst, en sprak
gaarne over de eigenaardigheden van den zwijnenhan-
del, waaraan hij zijne groote rijkdommen voornam-
lijk te danken heeft. Hij was overigens zeer milddadig
en verkeerde het liefst met Russen, voor wie hij steeds
veel achting aan den dag legde.

ZWITZERLAND.

Men schrijft uit Genève, dd. 31 Dec. aan de *We-*
ster-zeit.: De oorlogsgeschiedenis, die van de andere zijde
der Alpen tot ons komen, doen onzer industrie veel
naudeel, wyl onze fabrikanten anders vele bestellingen uit
Italië krijgen, en deze dit jaar weinig beteekenen. Hier-
aan herkennen wij steeds het best Italië toestand en
de gisting zijner inwendige staatkunde. Het van daar
tot ons komend gerucht van een aanvallend verbond
tusschen Frankrijk, Rusland en Piëmont vindt daarom

meer geloof, dan het misschien verdient; over de span-
ning in Italië krijgen wij dagelijks van reizigers en uit
particuliere brieven de bevestiging. Voor ons opentlijk
leven hebben wij er het meeste belang bij, de rust van
Italië te wenschen, wyl alleen dan de reusachtige onder-
neming van den St. Denis-spoorweg bewaarheid kan wor-
den; want eerst deze weg stelt ons in de voor ons verker-
noodige verbinding met de Middellandsche Zee, en de
spoorweg tusschen Genève en Lyon laat ons dageliks
de afhankelijkheid van Frankrijk in commerciële be-
trekking gevoelen. Bij de houding van Frankrijk tegen-
over Zwitserland, is het voor ons toch van de uiterste
noodzakelijkheid, ons van deze op zich-zelf verwaarloos-
de baan los te maken. Het ontwerp der italiaansche
lijn wint derhalve voor ons aan belang, de uitvoering
echter schijnt helaas! door finantiële belemmeringen
vertraagd.

ITALIE.

Sardinië. De benoeming van den exminister Rattazzi,
als president van de kamer der gedeputeerden, wordt
als zeker beschouwd.

— Uit Turyn meldt men, dat het huwelijk tusschen
prins Napoleon en prinses Clotilde vast bepaald is.

— De Sardijnische regering heeft het doelmagie ge-
oordeeld, een corps voor de recrutering tot Gravelone
(tegenover Pavia!) te laten oprukken, om bij mogelijke
gevallen aan recruten, die herwaarts komen, de vlugt
gemakkelijk te maken.

— De *Indipendente* meldt uit Milaan, dat de warme
voorstanders van Italië elkander tegenwoordig begroet-
ten met den uitroep: *Viva Verdi!* De verklaring dier
revolutionnaire leus is te vinden in de zamenvoeging
der voorletters van de woorden *Viva Vittorio Em-*
manuele Re d'Italia.

— Uit Milaan wordt gemeld, dat aldaar een decreet is
verschenen, hetwelk gelijk staat met een sluiting der
hoogeschool. Er is namelijk aangekondigd, dat de vacan-
tie, bij gelegenheid van het Kerst en Nieuwjaarsfeest,
voor een onbepaalden tijd verlengd is. — Het behoeft
niet gezegd te worden, dat die maatregel alleen geno-
men is uit vrees voor botsingen tusschen de studenten
en het garnizoen, dat sedert korten tijd door Croaten
versterkt is geworden.

SPANJE.

De *Correspondencia Autografa* zegt, van officieele zijde
te vernemen, dat door Mexico aan Spanje eene al-
geheele genoegdoening zal worden gegeven voor de
nadeelen, die de Spanjaarden te Tampico geleden hebben.
Als grondslag voor de tot stand gekomen schikking zullen
de eischen genomen worden, gelijk die door de auto-
riteiten van Cuba geformuleerd zijn.

DENEMARKEN.

De dagbladen bespreken thans de rede, waarmede de
Deensche gevolmagtigde, graaf Levetzau, de zitting der
Holsteinsche stenden heeft geopend. Die rede is niet
zeer duidelijk ten opzichte van de maatregelen, waar-
door het Deensche gouvernement voornemens is, vol-
doening te geven wegens de grieven, door Holstein
aangevoerd en door den Duitschen bond ondersteund.
In het document wordt vooral uitgedrukt de gezind-
heid van het Deensche cabinet om zich te onderwer-
pen aan de bondsbesluiten, waarbij de koninklijke or-
donnantien, betreffende de constitutie der hertogdom-
men en hunne positie ten aanzien van het koninkrijk
onwettig worden verklaard. Tevens worden de sten-
den van Holstein daarin uitgenoodigd, om bepaaldelijk
hunne wenschen kenbaar te maken, met andere woorden:
niet langer te verklaren, wat zij niet willen, maar duide-
lijk te zeggen wat zij eigenlijk verlangen. Overigens
is de rede in verzoenenden geest en gematigden toon,
en heeft dien ten gevolge op de stenden een gunstigen
indruk gemaakt.

RUSLAND.

Naar men verneemt, zal Rusland niet alleen con-
sulaten en kantoren te Shanghai vestigen, maar, op
het voorbeeld van Engeland en Frankrijk, aldaar eenige
oorlogsschepen stationneren.

AFRIKA.

Volgens een berigt in de *United Service Gazette*, in
de afgelopen week door het schip *Alecto* van Afrika
aangebragt, en dat tevens tot toelichting van den
twist tusschen de Fransche, Britsche en Amerikaan-
sche schepen, ten aanzien van het stelsel der vrije land-
verhuizers, kan strekken, was de bevelvoerende officier
van de *Alecto* door het gouvernement van Liberia
om bescherming verzocht tegen het schip *Phœnix*,
van Nantes, dat van den vorst van Manra Rook,
slaven had gekocht, in plaats van landverhuizers aan
te nemen; dat die officier met den attorney-general
van Liberia aan boord was geweest, maar, de papie-
ren in orde bevindende, zich bepaald had bij het zeg-
gen tot den kapitein, dat hij de wetten van Liberia
schoond. Op dat oogenblik werden, door het Ame-
rikaansche stoomfregat *Niagara*, de negers aan land
gebragt, die door de Amerikaansche brik *Dolphin*
aan een slavenhaler waren ontnomen, en er bestond
grootte waarschijnlijkheid, dat sommige dier Afrikanen
op nieuw opgeligt en aan de Franschen zou worden
verkocht. Toen nu de kapitein van het slavenfregat
Phœnix het gouvernement, uithoofde der zaak van de
Regina Coeli, met een bombardement had bedreigd, had
de regering van Monrovia toehereidselen gemaakt, om
zich te verdedigen, en op haar verzoek werd het fre-
gat *Niagara* van kruid en kogels voorzien. Te Sierra
Leona was tijding ontvangen, dat de Fransche bevel-
hebber, met het fregat *Jeanne d'Arc* en twee brikken,
naar Monrovia bestemd, Sherbro voorbij was gekomen.

Het Onderwijs der Javanen.

In het laatste December nummer van de *Gids*, komt een merk-
waardig opstel voor van Prof. Veth over *Het Onderwijs der Javanen*.
Naar aanleiding van het te Batavia verschenen werkje over dit
onderwerp van den heer Brumund, beschrijft hij op welken lagen
trap het onderwijs der inlanders zich bevindt, alleen bestaande in
het werktuigelijk leeren lezen van den koran, welk onderrigt,
door onkundige dorpspriesters gegeven, weinig in staat is om het
verstand der niet ontwikkelde, en nogtans over het algemeen zeer
zachtzinnige, kinderen op te wekken, wier vatbaarheid en vlijt,
bij gemis van alle aanoediging en leiding, geheel verloren gaan.
Nadat de schrijver de gebreken van dat onderwijs in de levendig-
ste kleuren heeft afgeteekend, gaat hij de middelen na, die ter ge-
neezing daarvan door het Europeesch gezag zijn aangewend. Hij
ontkent niet, dat sedert het herstel van het Nederlandsch gezag,
door mannen als van der Capellen, Reinwardt en anderen, door
zendeling- en bijbelgenootschappen, pogingen tot verbetering zijn
aangewend, maar toont aan, dat de zucht, om voor de verstandige
en zedelijke ontwikkeling der inlanders werkzaam te zijn, meer-
malen voor lamheid en onverschilligheid plaats maakte. De al-
gemeene verwaarloozing, waartoe dit onderwijs meer en meer ver-
viel, was oorzaak, dat sedert 1845 bij de Regering een levendiger
begeerte oprees, om middelen te beramen tot inrigting van een
behoorlijk onderwijs. Het kon. besluit van 30 sept. 1848 was
hiervan het gevolg, waarbij op de Indische begroting van 25,000
werden uitgetrokken voor de oprigting van scholen op Java, en
bepaaldelijk 20 provinciale scholen, met het oog vooral op de op-
leiding van inlandsche ambtenaren. „Wel!” — zegt de heer Veth
hieromtrent, — mag men zeggen, dat eene som van 25,000, geofferd
aan de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling eener natie van
tien miljoen zielen, wier arbeid jaarlijks vele miljoenen aan onze
schatkist levert, slechts eene geringe vergelding is; wel mag men
vragen, of dan alleen voor de kinderen der inlandsche hoofden,
voor hen die later ambtenaren van het Gouvernement zullen wor-
den, behoefte bestaat om eenige kundigheden te erlangen en of
de massa der Javaansche bevolking geene aanspraak heeft, om tot
loon voor haren noesten arbeid mede deel te hebben in de wel-
daden van verlichting en nuttige kennis. Wij willen prijzen wat
tot dusverre verrigt is, maar wij willen tevens het besef wekken,
dat het nog nagenoeg niets is in verhouding tot hetgeen geveerd
wordt, dat nog maar eene eerste schrede gedaan is op een baan,
waarvan het einde op onmetelijken afstand van het begin ligt.”
De schrijver schaaft zich, hierin van den heer Brumund afwijken-
de, onder hen, die, waar het de vraag geldt, of de inlandsche talen
dan wel de nationale taal het voertuig moeten zijn van de be-
schaving, onder de weinige schrijvers, die laatstgemeld gevoelen
zijn toegedaan. Hem schijnt de heersche meening meer het
gevolg toe van eene staatkunde, die, daar zij den inlander ten
behoefte van den Europeaan wil exploiteren, te nauwe gemeen-
schap tusschen beiden vreest, dan van eene werkelijke overtuig-
ing, dat zoo het best voor de belangen der inlanders gezorgd
wordt. Hoe het zij, zou hij in ieder geval wenschen, dat het
maatschappelijk onderwijs het godsdienstige mogt voorafgaan en
vereenigt zich volgaarne met den heer Brumund, wanneer ook
deze een goed maatschappelijk onderwijs als de voorbereiding
en grondslag van later godsdienstig onderrigt beschouwt. Nie-
mand, die verstandig denkt, zal het prof. Veth betwisten, wanneer
die heer het er voor houdt, dat de Javaan te inniger doordrongen
zal zijn van de waarheden van het Christendom, indien vooraf
door maatschappelijke kennis zijn verstand opgeklaard, zijn inzicht
verruimd, zijn gemoed ontvankelijk is geworden.

(Redactie.)

Ingezonden stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Gelijk U bekend is, bevind ik mij thans in de vorstenlan-
den, en wel in Ljoejo.

Deze plaats noeme men te regt het verblijf der feestvierenden.
Niet alleen geven Z. H. de Sultan, de Resident, de Pakoe-al-
lam en andere Grooten gedurig groote partijen, maar ook de
verjaardagen, de huwelijks-verbintenissen, enz. van particulieren
geven eene door velen gewenschte aanleiding tot dine's, soups,
en bals, waarbij het natuurlijk nimmer aan muziek ontbreekt. 't is
onbegrijpelijk, hoe in een zoo warm klimaat, bij p. m. 90° Fahr-
heit, officieren in hun uniform, de ambtenaren, enz. in hunne zwart-
laken-kleedij, hun lust tot dansen kunnen botvieren. Als de
muziek van Z. H. den Sultan of die der militairen zich bij zulk
eene gelegenheid doet hooren, is het inzonderheid voor de dames
eene volstrekte onmogelijkheid rustig te blijven zitten. De voetjes
geraken aan het trippelen, en in vliegende galop zweven de
pa- ren door de ruime zalen. Ja, mijnheer de Redacteur! niet alleen
de statige quadrille, maar ook de wals en galop, zijn hier in deze
tropische gewesten aan de orde van den dag.

Bij al de muziek, welke ik gedurende mijn verblijf alhier hoor-
de, ontbrak het echter aan eene soiree musicale.

Dat voorregt werd ons gisteren avond vergund.

De Heer J. B. Vrugtman, benevens zijn zoon en de Heer Con-
stant kwamen van Samarang dezer dagen tot ons, om ons een
genotvollen avond te verschaffen. De Directie der Societ. „de
Vereeniging” stond aan genoemde heeren haar lokaal goedgunstig
af. Alle plaatsen werden, zoo door dames als door heeren, be-
zet. Z. H. de Sultan, de Resident, de Pakoe-al-lam en andere
vorstelijke personen vereerden de soiree met hunne tegenwoordig-
heid.

Als dilettant zal ik mij niet vermeten, het spel van gem. ar-
tistes te beoordeelen, maar dit is zeker, dat ieder hoogst voldaan
huiswaarts keerde.

Het programma was als volgt:

- Nº 1 Fantaisie Concertante sur le Moise voor viool en piano.
Van Osborne en de Beriot.
- 2 Le docteur Isambert. Chansonnette Comique van Le Vasseur.
- 3 1º Concertino voor viool, van de Beriot.
- 4 Titi à la presentation de Robert le diable. Chansonnette
Comique et burlesque. (Costumé).
- 5 Melanie, scène dramatique, arrangée pour cor chromatique
par J. B. Vrugtman.
- 6 La déclaration anglaise. Chansonnette Comique.
- 7 Variations brillantes voor de viool, van Lurcia.

De Heer Vrugtman en de Heer Constant, welke No. 2, 4 en 6
voordroegen, werden gebiseerd. De zoon van eerstgenoemde ac-
compagneerde zeer gelukkig. Zijn aanslag en doigté wunnen het
van vele musici, welke ik in Nederland, Batavia en elders hoorde.
Bij vlijtige studie kan hij het als pianist tot eene aanzienlijke
hoogte brengen.

Door verscheidene ingezetenen is de wensch geuit, dat gen. Heeren
hun verblijf alhier zouden verlengen, ten eijnde nog eene soiree te
geven. Reeds circuleert daartoe eene intekeninglijst.

Wanneer men, in een tijdsverloop van zeven jaren, slechts twee-
malen de gelegenheid heeft gehad, om exquisite muziek te hooren,
is het hart er vol van, en de mond vloeit er van over. Ik heb
Kaliwoda, Vieuxtemps, Hauffmann, C. R. Marx (afne Lube-
rausch) — ik heb Thalberg, Litz en anderen gehoord en ik ge-
noot in den volsten zin des woords. Ook gisteren avond heb
ik genoten. Dit is eene voornameneden van deze mededeeling.
Moge zij eene plaats vinden in Uw geacht dagblad, ter verplig-
ting van

Uw zeer di.

B.

(Redactie.)

Djoecocarta, 21 Febr. 1859.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeld.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERE.	VAN	DATUM.	NAAM
Februarij.	26 Nederlandsch.	Twee Anthony's.	O. van Rijn van Aldemede.	Batavia	23 Februarij.	Rotterdam.
"	"	Admiral de Ruijter.	B. Koster	"	24 "	Honbay en Gulf van Rijk.
"	"	Jan van Galen.	P. H. de Beer	"	25 "	"
"	"	Emily.	C. P. Petersen	"	"	Akyah.
"	Deenscb.	Carel en Auguste.	C. A. Muller	"	26 "	"
"	27 Hamburgsch.	Agda en Pauline.	T. K. Veldman	Rotterdam	22 Nov. 1858.	Batavia.
"	18 Nederlandsch.	General Windham.	J. B. Harrison	Hongkong	5 Feb.	Demerata.
Maart	2 Engelsch.	Catharina.	C. Olsson	Tafelbaai	18 Jan.	Batavia.
"	4 Zweedsch.	Jason.	J. Lourens	Batavia.	2 Maart	Batavia.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAK.	NAMEN DER SCHRIPPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN	AGENTEN.
Maart 3	Nederlandsch	Aegida en Paulina	T. K. Veldman	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
"	"	Nieuwland	J. G. Pott	Soerabaja	Landberg Bezoet de Bie & Co.
"	"	Cornelia Geertruida	C. C. Hoekama	Batavia	"
"	"	Willem Eggerts	H. Faber	Cheribon	de Weerd, Ruij & Co.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAK.	NAMEN DER SCHRIPPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR
"	"	Jason	J. Lourdes	Rotterdam
"	"	Princes Amalia	van Rijn van Alkemade	Nederland
"	"	Johanna Christina	J. B. de Boer	Samarang
"	"	Gerda	Janssen	Bordeaux
"	"	Vizir	Lhotellier	Indramajoe
"	"	Constance	Kimmerer	Samarang
"	"	Jacoba (Cornelia) Clasia	Delchur	Rangoon
"	"	Okdebarneveld	P. N. Hoek	Akyah
"	"	Siwa	Brorson	Amsterdam
"	"	Schoonderloo	D. Krugt	Banjermaessing
"	"	Metaleu Kruis	J. P. Zuurdeeg	Samarang
"	"	Ararat	J. Steendam	Akyah
"	"	La Rochelle	Meijer	Samarang
"	"	Goodluck	Hadjie Achmat	Samarang

Aangekomen schepen te Samarang.

DATUM.	VLAK.	NAMEN DER SCHRIPPEN.	GEZAGVOERDE.	VAN
Febr. 19	N. I.	Jeannette Maria	L. G. Dauekes	Batavia
"	Ned.	Constancia	van Monnem	Indramajoe
"	N. I.	Jastiva	M. J. Meyer	Riouw
"	Ned.	Patriarch Samhiri	G. G. Lion	Batavia

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.	VLAK.	NAMEN DER SCHRIPPEN.	GEZAGVOERDE.	NAAR
Febr. 20	N. I.	Emelie	A. de Wolf	Soerabaja
"	"	Salim	Said Sngif	Sandelh-Bil.
"	Ned.	Princes Amalia	v. R. v. Alkem.	Nederland
"	N. I.	Hap Eng	Tau Kie	Singapore

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAK.	NAMEN DER SCHRIPPEN.	GEZAGVOERDE.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	Philips van Marinx	E. van Duyn	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	Amerika	P. L. Zeeman	Nederland	"
"	Nieuwland	P. G. Pot	"	"
"	Vier Gebroeders	G. G. Lion	Soerabaja	"
"	Patriarch Samhiri	J. D. van Monnem	Nederland	Dorrepal & Co.
"	Constancia	C. F. Beasly	Padang	Gezagvoerder.
Nederl. Ind.	Bientang Toedjoe	M. J. Meijer	"	"
"	Justina	D. Schuymer	Batavia	Dorrepal & Co.
"	Sara Eleonora	L. G. Dauekes	China v. Tagal	Gezagvoerder.
"	Jeannette Maria	Pottmann	"	"
"	Pilades	S. van Halstijn	Batavia	Wermuth & Co.
"	Lady Mary Wood	Schwarze	China	"
Bremer	Marie	C. Silverparre	Nederland	Dorrepal & Co.
Zweedsch	Fanny	"	"	"

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAK.	NAMEN DER SCHRIPPEN.	GEZAGVOERDE.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	Eva Johanna	H. de Boer	Hanger & Schuurman.	"
"	Admiral Piet Hein	A. Hazewinkel	Cheribon	"
"	Zeevaart	Richtorst	"	"
"	Jupiter	P. Burggraaf	"	"
"	Hebe	A. H. Nijl	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
"	Eersteling	A. P. Armstrong	"	"
"	Canton	H. J. Twechuyts	"	"
"	Triton	Adriaans	Reijndt & Vinj.	"
"	Derkini Titia	P. Bank	Soerabaja	Dummler & Co.
"	Nassau	Huffagel	Japan	MacLaine, Watson & Co.
"	Regina Maria	S. Ouwelaud	"	"
"	Cornelis Smit	B. Verduin	"	"
"	Louis Meijer	O. Hazewinkel	Landberg, Bezoet de Bie & Co.	"
"	President Plate	J. C. Harzen	Amsterdam	"
"	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert	"	"
"	Admiral de Winter	Jansen	van Ommeren, Rueb & Co.	"
"	Eensgezindheid	B. G. Mlik	"	"
"	Vijf Gebroeders	G. J. Teunissen	Nederland	B. Kopersmit & Co.
"	Koning Willem II.	G. van Eijk Menkmen	"	"
"	Henrietta Geertruida	T. C. de Boer	Samarang via Cheribon	"
"	Resident van Son	C. Kramers	"	"
"	Biesbosch	J. H. Mugge	"	"
"	Aegida en Paulina	T. K. Veldman	"	"
"	Wilhelmina	van Daleu	de Weerd, Ruij & Co.	"
"	Ferdinand en Louis	J. K. de Weerd	Jacometti & Co.	"
"	Willem de Berete	T. J. Niefeld	J. Cezard & Co.	"
"	Caroline	Strijk.	Paine Stricker & Co.	"
"	Jan Daniel	Hagers	Metzendorff, Wilmaus & Co.	"
"	Maria Elisabeth Margaretha	Banditz	"	"
"	Ocean	Siam Laagsoel	Cheribon en Tagal	Buys, Jacobsen & Co.
"	Pathool Wahap	Sech bin Suer	Banjermaessing	"
"	Kim-Tekeng	Oeh Mooij	Cheribon via Soerabaja	"
"	General Michiels	D. de Wilde	Samarang	Haager & Schuurman.
"	Java	J. Worthington	"	Schimmelpenninck & Co.
"	Henrietta	Robinson	Japan	"
"	Caroline Elizabeth	Pascod	Palmouth	Hunter, Houghton & Co.
"	Egen	Urgerhart	Sydney	Maclaine, Watson & Co.
"	Jamar	R. J. Ross	Australis	"
"	Triton	J. W. Sharpe	"	"
"	Johanna	Wetzel	C. Bahre & G. Kinder.	"
"	Albert Cezard	Dolu	J. Cezard & Co.	"
"	Time	Homer	Paine, Stricker & Co.	"
"	Black Sea	Cate	The Borneo Comp. Lim.	"
"	Graf Arthur Bernstorff	Schneider	Metzendorff, Wilmaus & Co.	"
"	Christine Breukelmann	Voss	"	"
"	Gustav	Nielsen	"	"
"	Neumuhlen	Heuer	"	"
"	Podesta	Angelbeck	"	"
"	Dorothea	Gautschow	"	"
"	Congo	Duise	C. Bahre & G. Kinder.	"
"	Christiaan	Blinder	"	"
"	Princessen Louisa	D. Janssen	J. Cezard & Co.	"

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een *

Kort Handelsbericht van China.

Hongkong, 29 Januarij 1859.

De handel is over het algemeen lusteloos en er wordt, vóór den afloop van het Chinese nieuwjaar, geen verbetering verwacht. De Thee is in alle haren schaarzaam en men vrees, dat dit ook met de zijde te Shanghai zal plaats vinden. Dit onderdrukt natuurlijk den wissel en maakt de invoermarkt lustelozer dan anders het geval zoude zijn. Te Shanghai heeft een goede invoer plaats gevonden, doch in de andere haven is de invoer zeer gering. Rijst is gestegen en wordt te Shanghai en Foochow gevraagd. Deze haven-wedijge jaren geleden onbeduidend, worden thans uitgebreide bronnen voor den verkoop van dat artikel. Er is geen twijfel, of de uitbreiding van den vreemde handel in deze haven, heeft de massa des volks in de omtrek in staat gesteld, om dit vroeger voor hen onverkrijgbaar, geliefkoos voedingsmiddel te koop.

De toepelast blijft aan het afnemen. Het getal op bevrachting wachtende schepen wedijvert, om het gering gebruik en maakt de vrachten ellendig laag.

Kort Handelsbericht der Philippynen.

Manila, 22 Januarij 1859.

De invoer was onbeduidend. De uitvoerhandel werd zeer vertraagd door de late aankomst van het product uit de provincien, op welks komst te markt groote zaken bij voorbaat gedaan waren. De wissel toont eene dalende neiging en de bevrachting was onderdrukt. De East Lothian van Glasgow was het enige vaartuig, dat Engelse fabrieken aanbragt en zijne lading bepaalde zich tot aardewerk, glas, staalwerken en andere grove goederen.

Invoer. Linnens. De middelsort van wit linnen was iets meer gevraagd. De prijzen waren omstreeds dezelfde, als bij ons vorig bericht gemeld.

Scheepshoofden. Hierin vonden geen transactien plaats. 1200 picols lood werden ad 2 1/2 verkocht.

Uitvoer. De Suiker was schaarsch en gewild. Van gekleide werden 1400 picols voor 6 1/2 verkocht. Van Pampanga 3200 ad 6 1/2. Zebu 4 1/2 ad 4 1/2 en Yloylo ad 4 1/2. Van Hennepe werden 2000 pic. ad 5 1/2, geplaatst.

Sigaren. Slechts No. 2 kwam ter markt. 12,800 mille werden ad 8 1/2 verkocht. Voorraad 100,000 mille van alle soort. Rijst werd ingevoerd noch verkocht. Inlandsche, goede soort 2 1/2 25 silver per cavan.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 26 tot en met den 28 Februarij 1859.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip Henrietta Geertruida, gezagv. de Boer agenten. B. Kopersmit en co.
 10 vs. silver munt, 100 do. koper do., 388 coll. diversen, Gouvernment.
 565 coll. manufacturen, N. H. M.
 51 coll. manufacturen, B. Moormann en co.
 9 coll. ijzerwerk, Adam en co.
 12 bn. zakken, Pitcairn, Syme en co.
 4 kn. medicijnen, Gering en co.
 1 kist chocolaad, Landberg, Bezoet de Bie en co.
 1 kist diversen, Crona
 6 kn. manufacturen, Order.
 2 coll. ...., Jacometti en co.

49 kn. machinerien, Dummier en co.
 318 coll. machinerien, 50 va. hier, voor Cheribon.
 Voor Samarang.
 200 vs. loodwit, 50 ijzeren bakken, 84 coll. koopwaren, 50 ks. kaarsen, 11 kn. en 9 coll. provisien, 1 do. manufacturen, 3 kn. meubelen, 51 vs. spijkers, 500 keld. genever, 2 kn. koopwaren.

Uitvoer.

Naar Japan, per Ned. schip Zwallow, gezagv. Bloem, agenten Haager en Schuurman.
 4 bn. manufacturen, 2 kn. rood katoen, uit entrep. Pandel en Stikhaus.
 1 kist manufacturen, 25 ks. blik, 1 kist eenhoorn, 8 do. en 10 bn. manufacturen, 1 do. doeken, uit entrep. E. Moormann en co.
 453 pic. sapanhout uit entrep. Borneo Comp. Limit.
 1 vat brood suiker, 8 pic. buffelhoeven, H. Kopersmit en co.
 100 pic. sapanhout, 8 do. buffelhoeven, Buyn en co.
 11 kn. rood katoen, 80 bn. drills 1 kist doeken, uit entrep. 100 pic. roting, 1 kistje ijzerdraad, 18 kn. meubelen en spiegels, 1 juttgeweer, 10 ks. blik, 9 kn. glaswerk, 1 do. monsters, Gebra. Rossels en co.
 2 kn. en 29 bn. manufacturen, 10 coll. ijzerwerk, 2 kn. wasdoek, uit entrep. Tolson, Hunt en co.
 5 kn. wijn, 1 do. schilderijen, uit entrep. Platon en co.
 1 kist wijn, 26 coll. meubelen, uit entrep. Busing, Schröder en co.
 2 kn. bol lantaarns 1 do. roskammen en borstels, 2 do. glaswerk, 1 do. schilderijen, 2 do. drills, 2 do. en 34 doz. wijn, 1 kist messen 100 koe-huiden, 100 buffel do., 64 pic. pisaugneten, 2 do. buffelhoeven, 2 kn. borstrokken, 2 coll. ...., 31 kn. arak, 200 klappers, 18 ks. champagne, 3 kn. medicijnen, 30 1/2 sandelhout, 1 kist manufacturen, 1 do. zeildoek, 800 pic. roting, 1 do. notenmuskant, 1 do. kruidnagelen, 1 bundel, 2 ijzeren kisten, 20 coll. meubelen, f 27,000,— silver en goud, 1 kist koperwerk, 5 do. manufacturen 1 schrijftafel, 1 kast, 2517 ps. zakken, Agenten.
 1 kist hoorns, 4 do. kalfpoetie olie, 1 do. zeep, van Sleuten, Morgan en co
 1 kist glaswerk, 1 do. porcelain, Cassidato en co.
 f 14,000,— zilveren munt, Paine, Stricker en co.
 249 pic. sapanhout, 5 kn. medicijnen, uit entrep. Morgan, Melbourn en co.
 4 kn. spiritus, Dummier en co.
 Naar Nederland per Ned. schip Twee Anthony's, gezagv. van Rijn van Alkemade, agenten Reijndt en Vinj.
 8000 pic. suiker, 305 do. koffij, 210 roting, 4232 do. suiker, 250 do. tin, 4 va. vleesch, 3 zakk. harsthoorn, 2 va. ert, 7 ks. diversen, 4 va. spek, Agenten.
 1 kistje ijzerwerk, uit entrep. Haager en Schuurman.
 2 ks. haarloie, G. Koff en co.
 Naar Padang per Ned. schip Karel August, gezagv. Huijzer, agenten Haager en Schuurman.
 2110 coll. manufacturen, uit entrep. 300 pic. ijzer, 22 maud. aardewerk, 2 va. diavels, 1 kist gas, 3 do. gedr. katoen, Martin, Dyce en co.
 100 tobb. staal, uit het entrep. Paine, Stricker en co.
 53 coll. manufacturen, 9 kn. ...., uit entrep. 1 do. kains, Tolson, Hunt en co.
 1 kist gedr. katoen, uit entrep. Arnold en Zoon.
 1 kist lampen, 1 do. zeefsten, 5 va. hier, 1 kistje glaswerk, 185 keld. genever, uit entrep. Cassidato en co.
 2 kn. neteldoek, E. Moormann en co.
 25 kn. wijn, 2 do. lampen, 2 do. cegnag, 2 do. provisien, van Riet en ter Gouw.
 100 keld. genever, Busing, Schröder en co.
 4 kn. lampen, 2 do. hoeden, Gebra. Veit.
 11 kn. kruid, 12 do. wijn, 5 do. div. provisien, 15 do. gemer, 10 va. hier, 20 haanmen, 1 kist tasmachine, van der Meulen en co.
 10/m sigaren, uit entrep. Platon en co.
 50 ks. kaarsen, uit entrep. B. Kopersmit en co.

1 vat brood, 2 do. pik en harst, 400 keld. genever, 1 kist modewaren, pajougs, 1 do. zijde 1 bundel, Haager en Schuurman.
 1 kist regaal, Reijndt en Vinj.
 2 bn. lakken, Met. Zondoff, Wilmaus en co.
 75/m sigaren, 40 zakk. hagel, 2 kn. zadels 60 blikk. verf, 7 coll. I. de Weerd, Ruij & Co.
 3 kn. doeken, 1 do. mousters, 95 pic. gomelastiek, 7 roll. vilt, Paris
 123 kn. wijn, Platon en co.
 265 pic. ijzer, J. Cezard en co.
 102 coll. gouvernements goederen, Gouvernment.
 Naar Samarang en Soerabaja per N. I. stoomb. Koningin der Nederland
 gez. Lewis, agt. MacLaine, Watson en co.
 9 coll. gouv. goederen, Gouvernment.
 1 kt. regaal, 20 do. madapoll, 2 do. manufact., uit entrep. Morgan, bourn en co.
 13 kn. manufact., uit entrep. Pitcairn, Syme en co.
 1 bl. manufact., 34 kn. do. 18 do. rood katoen, 1 do. kains, 1 do. beddelyk, cambrics, uit entrep. Martin, Dyce en co.
 4 kn. manufact., uit entrep. Busing, Schröder en co.
 12 kn. manufact., 13 do. wit watoen, 1 bl. ongebl. do. 5 kn. naagaren, cambrics, 10 do. ongebl. katoen, Borneo C. Limited.
 50 kn. was, uit entrep. Adams en co.
 2 kn. ruwe zijde, Said Alozie Satris.
 100 kn. was, 3 do. sarongs, Gebra. Awaab Baocier.
 2 kn. diversen, Said Mok. Ajidit.
 1 kt. bedden, John Pryce en co.
 4 kn. cambrics, 3 bn. zeildoek, Agenten.
 6 kn. medicijnen, Gering en co.
 Naar Samarang, Soerabaja en Penang per Ned. schip Zeevindh, gez. Witsen Elias, agt. Haager en Schuurman.
 106/m. steenen, 14 coll. koopmanschappen, 40 va. haring, 2 coll. meubelen, boord gebelen lading.
 15 kn. manufact., 1 do. wijn, 2 do. modewaren, 100 do. cognac, 10/m. sig. uit entrep. Busing, Schröder en co.
 3 kn. manufact., 200 do. cognac, 75 do. champagne, uit entrep. C. Bahre G. Kinder.
 1 kt. cambrics, 3 do. kain pandj, Pitcairn, Syme en co.
 10 kn. wit katoen, 137 pakk. stroomtouw, Borneo C. Limited.
 800 ps. goenexakkeu, 1 kt. kleedren, B. Kopersmit en co.
 24 assen, 110 va. mel, 1 kt. vruchten, 4 do. zijde, 1 bl. fassel, Adams en 2500 steenen, Jacometti en co.
 2 bn. lakken, 1 kt. zijde, Engelhard en co.
 1 rol kaarten, 6 kn. papier, 1 vt. iukt, 1 uithangbord, 12 kn. vruchten water, 1 do. chocolaad, 2 do. rolpens, 1 do. sigaren kokers, G. Koff en 1 kt. kain pandj, 1 rijtuig, 3 kn. diversen, 3 rott. stoelen, 1 kt. papier, 1 schoppen, van Ommeren, Rueb en co.
 8 va. lampen, 1 keld. genever, 1 kt. cognac, 2 do. azijn, 1 do. provisien, Pryce en co.
 2 kn. zaad, 38 do. diversen, 1 do. vruchten op water, 1 do. medicijnen, 2 wijn, 184 coll. diversen, 260 kn. wju, 8 va. do. 190 kn. cognac, 8 va. 51 kn. provisien, 6 va. propen, uit entrep. J. Cezard en co.
 11/m. Man. sigaren, 6 va. hagel, 5 do. porter, 6 kn. beschuit, Abelen, nison en co.
 4 kn. bier, 1 do. bokking, 5 do. rozijnen, 2 do. amandelen, 2 do. provi van Riet en ter Gouw.
 2 kn. billard enz., 1 do. sigaren, 1 pak genees. 1 kt. modewaren, Platon en 12 pijp. teneriffe wijn, Metzendorff, Wilmaus en co.
 400 keld. genever, 1 reiswagen, 40 coll. meubelen, 1 rijtuig, 1 kt. silwerw 1 geweer, Reijndt en Vinj.
 2 kn. ean de cologne, Agenten.
 100 md. aardewerk, 6 kn. bezems, Bond.
 139 stav. ijzer, 1 bos do. Gouvernment.
 10 kn. naagaren, 3 kn. gedr. katoen, 1 do. gas, 2 do. lederwerk, 50 blik, 2 do. manufact., uit entrep. Martin, Dyce en co.
 12 md. aardewerk, 100 pakk. thee, 4 do. zoethout, 1 md. medicijnen, 1 kt. z Tolson, Hunt en co.
 1 pak zeigaren, Landberg, Bezoet de Bie en co.
 400 kn. cognac, 2 do. lakken, 5 do. aardewerk, 2 do. medicijnen, 1 do. keuk gereedschappen, C. Bahre en G. Kinder.
 Naar Nederland, per Ned. schip Loois van Nijenstein, gezagv. Borchers, agenten Schimmelpenninck en co.
 300 pic. tin, 7950 do. koffij, 105 do. roting, N. H. M.
 6 kn. gouvernements goederen, Gouvernment.
 Naar Nederland, per Ned. schip Cappelle, gezagv. Landweer, agenten Cezard en co.
 70 pic. roting, 800 do. tin, 11980 do. koffij, N. H. M.
 Naar Sydney, per Hamb. schip Helena, gezagv. Voigt, agenten C. Bahre en C. Kinder.
 50 pic. zw. peper, 18 do. sago meel, 3 do. notenmuskant, 43 do. rott 1680 do. rijst, uit entrep. N. H. M.
 4 kn. medicijnen, 2 va. vleesch, Pitcairn Syme en co.
 246 pic. sago meel, 36 do. zw. peper, 4 do. tabak, Hunter, Houghton en co Naar Nederland, per Ned. schip Emalie, gezagv. Marker, agenten Schimmelpenninck en co.
 2884 pic. suiker, John Pryce en co.
 1021 pic. rijst, 60 do. roting, 2409 1/2 java thee, Agenten.
 10 kn. jap. soja, 4 do. Gijngjauw, 2 pakk. bezems, J. C. Sajoero.
 32 kn. porcelain en lakwerk, van der Biesen, Modderman en co.
 1 koffer diversen, 2 ks. gemer, Hoijmans
 3418 pic. suiker, 80 do. roting, O. I. M. v. Aâm, en Lijfrenten.
 Naar Hamburg, per Ned. schip Koornwilt, gezagv. Bus, agenten Landberg, Bezoet de Bie en co.
 18996 pic. rijst, 225 do. roting, 29 kn. kalfpoetie olie, Pandel en Stikhaus, 18 pic. notenmuskant, 2 do. foche, 4 do. sago, C. Bahre en G. Kinder.
 109 pic. gom copal, 270 do. haanpij, uit entrep. 9 pic. koffij, B. Moormann en co.
 Naar Manila, per Fransch schip Macanillo, gezagv. Martineau, agenten J. Cezard en co.
 86 pic. roting, 5288 do. rijst, MacLaine, Watson en co.
 12 ks. lixear, 7 do. bitter, Liddell.
 Naar Samarang en Soerabaja, per Ned. schip Swann, gezagv. van Hemert, agenten B. Kopersmit en co.
 10 va. silver munt, 100 do. koper do. Gouvernment.
 Naar Nederland per Ned. schip Anna, gezagv. van der Valk, agenten J. Cezard en co.
 100 pic. roting, 200 do. tin, 2503 suiker, 8500 koffij, N. H. M.
 10 pic. roting, Dorrepal en co.
 Naar Nederland, per Ned. schip Jan van Galen, gezagv. de Boer, agenten van Ommeren, Rueb en co.
 Naar Singapore via Muntok en Riouw, per Ned. Ind stoomb. Palembang, gezagv. Kaseboom, agt. W. Ceres de Vries.
 10 kn. wijn, uit entrep. Ruij, Camer en co.
 2 kist jap. goederen, van Loeuwen en co.
 1 kist bitter, John Pryce en co.
 f 7,000,— zilverenmunt, Said, Koenig bin Segaf.
 f 3,400,— " " Gebra. Mh. Barends.
 f 5,100,— " " Said. Aboebaker, Boeflen.
 f 6,000,— " " Kanij Bion.
 5 coll. diversen, Pitcairn, Syme en co.
 1 kist medicijnen, f 50,000,— zilvermunt, Borneo Comp. Limited.
 1 haal lakken, uit entrep. Guimpich en Straus.
 1 kistje muziek instrument, Dummier en co.
 8 kn. diversen, Reijndt en Vinj.
 1 vaatje boter, 2 haanmen, 1 kistje wijn, van Ommeren, Rueb en co.
 1 kistje modewaren, Schimmelpenninck en co.
 1 kistje epauletten, van Aabel.
 1 zadel, Agent.
 1 kanon, 94 coll. gouv. goederen, f 204,000,— zilveren munt, eenige marin goederen, Gouvernment.
 Naar Nederland, via Soerabaja, per Ned. schip Nederland, gezagv. Hoekstra, agenten Haager en Schuurman.
 50/m steenen, Aan boord gebelen lading.
 2 kn. provisien, 4 do. koopwaren, 3 wagens, 2 kn. glas- en silwerwerk, 2 do. zuren, 2 do. tuigen, 5 do. schilderijen, 1 do. lederwerk, 1 do. meubelen, 3 do. thee, 2 do. champagne, 1 do. lapaan, 1 do. knisraad, 1 do. lakwerk, 1 do. kleedren, uit entrep. Agenten.
 102 pakk. papier, 20 va. krijt, 10 kn. tijntjauw, 12 do. provisien, 3 do. pajougs 1 do. medicijnen, Metzendorff, Wilmaus en co.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 2 tot en met den 4 Maart 1859.

Met de Ned. bark Aegida en Paulina, kapt. T. K. Veldman, de hh. Mr. Stelbach en fam., Ds. de Geyt Fortman en fam., M. J. Verhoor, van Bergen en Kloesman van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 2 tot en met den 4 Maart 1859.

Met de Ned. bark Henriette, kapt. J. M. van der Veen, de heer Hiep-scher en Echtgenoot, naar Nederland.
 Met het Ned. schip Java, kapt. Lourens, de kolonel J. E. van der Saaij, kapitein W. P. Weitzel, Echtg. en 1 kind, Luit. t/z lo. bl. E. H. Boom, Echtg. en 1 kind, J. Groll, Echtg. en 2 kinderen, H. J. van der Plas, Echtg. en 3 kinderen, W. H. van der Hoest en P. J. Benders, Mevr. de Wed. Sijthoff met 3 kindere, 3 is. vrouwelijke bedienden en 3 Millitairn, naar Rotterdam.
 Met de Ned. bark Johanna Christina, kapt. H. R. de Boer, de hh. W. Thomas en Echtg. benevens eene Europ. bediende, Mevr. de Wed. E. Nieuwenhuys en 1 ontgaten gecondanneerde naar Nederland.

CORRESPONDENTIE.

Het ingezonden stuk, getiteld: *De bekendmaking van den Franschen Consul-Generaal*, van den heer R. L. W. kan, uithoofde van plaats- en tijdgebrek, niet in ons No. van heden worden opgenomen. In ons volgend No. krijgt het stellig eene plaats.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP. te BATAVIA.